

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

1	Bestuursverslag samenvatting	3
1.1	Algemene informatie.....	3
2.	Verslag over het afgelopen jaar	5
2.1	Speerpunten.....	5
2.2	P&O.....	6
2.3	Kwaliteit.....	7
3.	Financiële analyse verslagjaar	9
3.1	Resultaatontwikkeling.....	9
3.2	Geleverde zorg.....	9
3.3	Financiële positie.....	9
3.4	Kasstroom.....	10
3.5	Beleid inzake financiële instrumenten.....	10
4.	Toepassing gedragscodes	11
5.	Opleiden, wetenschap en innovatie	12
5.1	Opleiden.....	12
5.2	Wetenschap.....	13
5.3	Innovatie.....	13
6.	Toekomstparagraaf	14
6.1	Verwachte investeringen.....	14
6.2	Financieringsverwachtingen.....	14
6.3	Verwachte personeelsbezetting.....	14
6.4	Verwachte ontwikkeling omzet en rentabiliteit.....	15
7	Risicomanagement	16
7.1	Toprisico's.....	16
7.2	Ontwikkeling EBITDA.....	18
7.3	Informatieveiligheid.....	18
7.4	Geldstromen medisch specialisten.....	18
7.5	Systemrisico's.....	18
8.	Maatschappelijke aspecten van ondernemen	19
9.	Verslag Raad van Commissarissen	21
10.	Jaarrekening 2023	26

1. Bestuursverslag

Samenvatting

Het afgelopen jaar stond voor een belangrijk deel in het teken van de voorbereidingen op de voorgenomen fusie van het Medisch Centrum Leeuwarden (MCL) met Tjongerschans in Heerenveen. Daarnaast presenteerden de Friese ziekenhuizen in juli 2023, samen met bestuurders van de zorgverzekeraars Zilveren Kruis en VGZ, hun lange termijnplan om de zorg in Friesland toekomstbestendig te maken.

In het najaar van 2023 kwam de financiering voor de nieuwbouw van de intensive care en het operatiecomplex met dagbehandeling rond. Het Definitief Ontwerp is goedgekeurd, waardoor in de loop van 2025 de eerste paal voor de nieuwbouw de grond in kan. Op het gebied van kwaliteit van zorg zijn goede stappen gezet. Zo is in het kader van de lerende organisatie veel geïnvesteerd in leiderschap, eigenaarschap, cultuur en het elkaar multi-professioneel aanspreken. Het MCL behaalde de tweede sequential in de visitatie door Qualicor met betrekking tot de kwaliteit van zorg en behaalde eind van het jaar het certificaat voor de NEN7510. Dit betekent dat de informatieveiligheid en omgang met privacy binnen het ziekenhuis voldoet aan de daaraan gestelde eisen.

Door groeiende personeelstekorten stond in het MCL, net als in veel andere ziekenhuizen, het voldoende kunnen leveren van de zorg, onder druk. Door de tekorten heeft het MCL bijvoorbeeld niet haar gehele OK-capaciteit kunnen inzetten. Hierdoor zijn wachtlijsten opgelopen. Dit is vervelend voor patiënten. Er is weliswaar minder zorg geleverd dan gewenst en gepland, maar door de grote inzet van de medewerkers is deze achterstand nog relatief beperkt gebleven. De waardering voor die inzet is groot.

De financiële verantwoording en de hierboven gemelde punten aangevuld met opleiding, innovatie, kwaliteit van zorg en duurzaam ondernemen komen in dit bestuursverslag uitgebreid aan bod.

1.1 Algemene Informatie

MCL is topklinisch ziekenhuis

Het MCL is hét topklinisch ziekenhuis voor acute, hoogcomplexere én basiszorg in Friesland. Het belangrijkste doel is het bevorderen en leveren van een breed en samenhangend aanbod van (topklinische) medisch specialistische zorg, andere zorg en daarmee verband houdende dienstverlening. Het gaat daarbij om kwalitatief hoogstaande diagnostiek, behandeling, begeleiding, verpleging en verzorging. Als regionaal topklinisch ziekenhuis werkt het MCL samen met onder meer (Friese) ziekenhuizen, Noorderbreedte, Revalidatie Friesland, huisartsen, verloskundigen en andere ketenpartners.

MCL biedt de best mogelijk zorg voor iedere individuele patiënt. Het ziekenhuis is lid van de vereniging Samenwerkende Topklinische opleidings Ziekenhuizen (STZ) en is geaccrediteerd door Qualicor. Als topklinisch ziekenhuis is het MCL ook dé opleider in Friesland van toekomstige specialisten en verpleegkundigen op MBO en HBO-niveau. Daarbij werkt het MCL samen met de andere (Friese) ziekenhuizen. Andere belangrijke STZ-taken zijn (toegepast) wetenschappelijk onderzoek en innovatie gericht op het verder verbeteren van de zorg. Daarbij gaat het niet alleen om het verbeteren en vernieuwen van behandelingen, maar ook het verbeteren van de inrichting van de zorg en bijvoorbeeld de wijze waarop we opleiden.

Deelnemingen

Samen met de BV's Noorderbreedte (ouderenzorg en revalidatie), Thuiszorg Het Friese Land en ziekenhuis Tjongerschans in Heerenveen maakt het MCL deel uit van de Stichting Zorgpartners Friesland (ZPF). Op 31 december 2023 was ZPF 100 procent aandeelhouder van MCL en de hierboven genoemde BV's. Daarnaast neemt het MCL rechtstreeks deel in een aantal vennootschappen. Dit zijn:

- Kijlstra Ambulancezorg (20%)
- LIMIS (20%)
- Poliklinische Apotheek Leeuwarden (50%)

Samenwerking ZPF

De nauwe samenwerking binnen ZPF vergroot de mogelijkheden om de Juiste Zorg op de Juiste Plaats te bieden. Patiënten die een intensieve behandeling of ingreep nodig hebben, verblijven steeds korter in het MCL. Zodra dit mogelijk is, gaan ze voor revalidatie of herstel naar Noorderbreedte of naar huis met ondersteuning van Thuiszorg Het Friese Land.

Voor de vaak oudere en kwetsbare patiënt is het beter en prettiger om te revalideren en herstellen in de rustiger omgeving van Noorderbreedte, waar ze meer zijn ingesteld op de zorg voor kwetsbare ouderen. Doel van deze ketensamenwerking is dat patiënten niet langer dan nodig een (duur) ziekenhuisbed bezetten. De kracht van het concern is, dat het deze zorg over grenzen heen kan organiseren zonder allerlei ingewikkelde wettelijke en financiële belemmeringen. Zo draagt ZPF bij aan het toegankelijk, bereikbaar en betaalbaar houden van de zorg in Friesland. Zorg van hoge kwaliteit.

Duaal aansturen

De zorg van het MCL is georganiseerd in zes zorgeenheden (ZE's) en een aantal medisch ondersteunende diensten. Daarnaast zijn er ondersteunende stafdiensten, zoals P&O, DIA, digitalisering en kwaliteit.

Het ziekenhuis wordt duaal aangestuurd.

Dat betekent dat medici op alle leidinggevende niveaus zijn vertegenwoordigd, Hierdoor wordt het draagvlak voor en betrokkenheid bij het beleid door medisch specialisten versterkt. In het MCL ziet dat er organisatorisch als volgt uit:

- Bestuursraad met drie Raad van Bestuur (RvB) leden en drie medisch bestuurders
- MT MCL met een bedrijfskundig manager en een medisch manager per ZE of medisch ondersteunende dienst, aangevuld met de managers van de ondersteunende stafdiensten
- Afdelingen met een teammanager zorgproces en een vakgroepcoördinator (medisch specialist)

De Verpleegkundige Adviesraad (VAR) is eveneens vertegenwoordigd in de Bestuursraad.

De Bestuursraad heeft een adviserende rol richting de Raad van Bestuur.

Het MCL vindt het belangrijk dat de stakeholders invloed hebben op het beleid. Er is periodiek overleg met onder meer de Ondernemingsraad, de Verpleegkundige Adviesraad, het stafbestuur, de verbonden Medisch Specialistische Bedrijven (MSB's en VMDS), de Cliëntenraad, huisartsenorganisaties, gemeentebestuur en zorgverzekeraars.

De raad van bestuur van MCL bestond in 2023 uit:

De heer P.M. Vink (1967), voorzitter Raad van Bestuur MCL per 01-03-2018

Nevenfuncties:

- Lid Bestuursadviescommissie Kwaliteit en Organisatie van de NVZ
- Lid Raad van Commissarissen Kijlstra Zorggroep B.V.
- Lid Raad van Commissarissen SenD BV
- Lid Raad van Advies Air Combat Command
- Lid Kamer Medisch Specialisten van het
- Capaciteitsorgaan (namens NVZ)
- Lid Bestuur Club Diplomatique Fryslân
- Lid AvA Limis

De heer W.J.M. Lenglet (1957), lid Raad van Bestuur MCL per 01-07-2021

Nevenfuncties:

- Voorzitter stichting Hemobase
- Voorzitter aandeelhoudersvergadering
- Poliklinische Apotheek Leeuwarden
- Lid Raad van Commissarissen SenD BV
- Bestuurder Coöperatie Punt voor Parkinson

De heer G.J. van Miltenburg (1962), lid Raad van Bestuur a.i. per 01-02-2023

Nevenfuncties:

- Werkzaam voor Biltstaete Management Solutions B.V.
- Lid Raad van Commissarissen Unilabs Nederland
- Lid Raad van Commissarissen CCV Group
- Lid Investeringscommissie ROM Utrecht

2. Verslag over het afgelopen jaar

2.1 Speerpunten

Fusie met Tjongerschans

MCL en Tjongerschans willen fuseren omdat ze samen vanuit kracht beter in staat zijn om de grote maatschappelijke en bestuurlijke opdrachten die op de ziekenhuizen afkomen, succesvol op te pakken. Deze stap is nodig om topklinische zorg voor Friesland te kunnen behouden, het vergroot in tijden van personeelskrachte de aantrekkelijkheid als werkgever en helpt om de zorg efficiënter in te richten. Er ontstaan bovendien meer mogelijkheden om te investeren in digitalisering en innovatie en zo te bouwen aan nieuwe zorg. Dit gaat makkelijker binnen een gefuseerde instelling zonder drempels.

Het afgelopen jaar is hard gewerkt aan de voorgenomen fusie met Tjongerschans. De aanvankelijke datum voor de juridische fusie was 1 januari 2024, maar dit bleek in de loop van het voorjaar onhaalbaar. Onderzoeken naar de aansluiting van ICT-systemen en governance van de medische staven kostten meer tijd. Omdat zorgvuldige besluitvorming cruciaal is voor het slagen van de fusie, is toen besloten de fusiedatum met een jaar te verplaatsen naar 1 januari 2025. Het definitieve interne besluit over de fusie zelf zal medio mei 2024 genomen worden.

Toekomstbestendige zorg

In juli hebben de bestuurders van de vier Friese ziekenhuizen en vertegenwoordigers van de zorgverzekeraars Zilveren Kruis en VGZ gezamenlijk een plan gepresenteerd om de Friese ziekenhuiszorg toekomstbestendig in te richten. Hierbij is een voorkeursscenario gekozen waarbij de ziekenhuizen in Heerenveen en Sneek rond 2033 opgaan in een nieuw te bouwen robuust ziekenhuis met spoedeisende hulp, IC en verloskunde in Joure. Om dit mogelijk te maken moet - in lijn met dit voorkeursscenario - na de fusie tussen MCL en Tjongerschans, een tweede fusie volgen tussen de nieuwe ziekenhuisorganisatie en Antonius Zorggroep in Sneek.

Deze stap is noodzakelijk om niet alleen nu, maar ook in de toekomst de algemene, complexe en topklinische ziekenhuiszorg voor patiënten uit Friesland, de Noordoostpolder, Zuidwest Drenthe en de Kop van Overijssel te behouden. Door de snel toenemende personeelskrachte en steeds strengere

eisen aan de kwaliteit van zorg, is het behoud van vier ziekenhuizen op termijn niet haalbaar. Niets doen zou leiden tot sterke verschraving van zorg; topklinisch, complex en algemeen. Patiënten zullen dan verder moeten reizen voor goede zorg die ze nu in de regio kunnen krijgen. Dit willen de ziekenhuizen en zorgverzekeraars met elkaar voorkomen.

Het plan heeft grote impact. Met de gemeenten en ook andere zorgaanbieders in de regio, gaan de ziekenhuizen en zorgverzekeraars in gesprek om te kijken hoe de zorg in de volle breedte anders en beter georganiseerd kan worden, zodat patiënten juist minder vaak naar een ziekenhuis hoeven. Ook komt er een traject voor burgerparticipatie, om hier verder inhoud aan te geven. Hier wordt de komende jaren veel in geïnvesteerd.

Nieuwbouw

Met het rondkomen van de financiering staan de seinen op groen voor de nieuwbouw van de intensive care, het OK-complex en de dagbehandeling van het MCL. De nieuwbouw is een belangrijke voorwaarde om ook in de toekomst topklinische zorg te kunnen blijven bieden. Er komen onder andere hybride OK's waarbij de radioloog, de chirurg en het OK-team samen aan de operatietafel staan met alle instrumenten en haarscherpe beeldtechnieken binnen handbereik. De nieuwbouw maakt het ook mogelijk verdere stappen te zetten op het thema duurzaamheid.

Audits

Er is de afgelopen tijd hard gewerkt aan het verder verbeteren van de kwaliteit van zorg en de informatieveiligheid en privacybescherming. Die inzet is beloond met het behalen van de tweede sequential van Qualicor, die vooral de kwaliteit van zorg toetst. Qualicor komt om de twee jaar langs om bepaalde aspecten van de (kwaliteit van) zorg te beoordelen. Dit was de tweede keer dat ze kwamen en beide keren heeft het MCL de audit glansrijk doorstaan. Met name de aanspreekcultuur, een van de speerpunten van de lerende organisatie, is getoetst en op orde bevonden. Het elkaar over en weer goed durven aanspreken, is essentieel voor het leveren van goede zorg. Het MCL slaagde ook voor NEN7510.

Dit betekent dat het MCL op het gebied van de informatie-veiligheid en het beschermen van de privacy van patiënten en medewerkers voldoet aan de hieraan gestelde eisen. Systemen zijn goed beveiligd en het bewustzijn over deze onderwerpen onder medewerkers, is toegenomen.

2.2 P&O

Een fijne plek om te werken

Het MCL vindt het van belang dat medewerkers het ziekenhuis als een fijne werkplek ervaren. Eén van de bepalende factoren voor werkplezier is de mate van regie over en invloed op de eigen werkzaamheden. Dit kwam duidelijk naar voren in het medewerkersonderzoek uit 2022. In 2023 zijn vijf teams uit de zorg en ondersteunende diensten, samen met adviseurs van P&O, met deze en andere punten waar ze verbetering in willen aanbrengen, aan de slag gegaan. Succesvolle voorbeelden worden in de zomer van 2024 breed uitgerold in het MCL.

Verzuim

Het ziekteverzuim is vanaf januari 2023 sterk gedaald. Door continu aandacht te hebben voor verzuim (verzuimgesprekken en eventuele extra begeleiding) en de inzet van extra formatie waar dit beschikbaar en mogelijk was, is het gelukt het verzuim positief te beïnvloeden. Zo is het hoge langdurig verzuim ten opzichte van voorgaand jaar afgenomen met 2 procent. De daling is zichtbaar in alle bedrijfsonderdelen, maar binnen de zorgeenheden is deze het sterkst. Ook het verzuim bij de medisch ondersteunende afdelingen neemt af.

In het laatste kwartaal is als gevolg van het jaarlijkse griepseizoen een toename in kort- en middellang durend verzuim zichtbaar, maar ook dan blijft het percentage onder dat van januari 2023.

Arbeidsmarkt

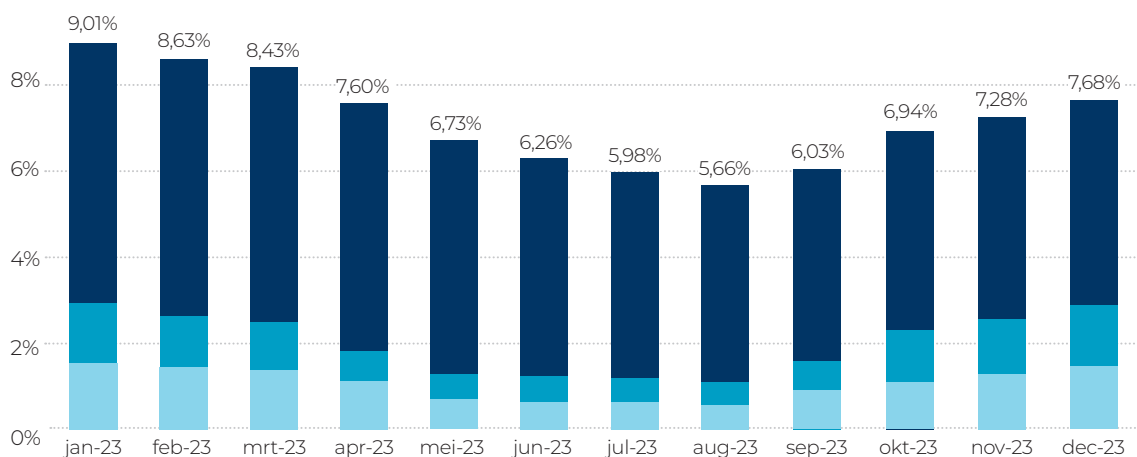
De uitstroom van medewerkers is in 2023 beperkt gebleven. Wel dwingt de langdurig krappe arbeidsmarkt het MCL om medewerkers aan zich te binden wanneer zich de kans voordoet. Zo staan bijvoorbeeld functies voor gespecialiseerd verpleegkundigen permanent open en krijgen stagiaires na hun afstuderen direct een contract aangeboden.

Werving en selectie richt zich naast het regulier stellen van vacatures meer en meer op de (interne) arbeidsmarktcommunicatie. De in 2023 gelanceerde 'Werken bij' website van het MCL is daar een goed voorbeeld van. Verhalen van medewerkers, achtergrondinformatie met betrekking tot functies en de cultuur op de afdelingen, zijn belangrijke factoren die meewegen voor iemand om te solliciteren op een functie.

Mensen	2023	2022
Contractformatie (FTE) gemiddeld over het boekjaar	2.611	2.561
■ Waarvan man	19%	19%
■ Waarvan vrouw	81%	81%
Instroom (in aantal personen)	458	523
Uitstroom (in aantal personen)	409	414
Ziekteverzuim	7,20%	7,56%

Ziekteverzuimpercentage per maand en duurklasse

Kort ● Middel ● Lang ●

Door een krappe formatie op de OK stond het afgesproken volume aan operatieve zorg sterk onder druk. De werving van gediplomeerde operatieassistenten en anesthesiemedewerkers verloopt in de huidige krappe arbeidsmarkt zeer moeizaam. Waar mogelijk vond er uitwisseling plaats van personeel en OK-ruimtes met Tjongerschans. Daarnaast zijn er tijdelijk ZZP'ers ingehuurd en leidt het MCL veel medewerkers op. Al deze acties zorgden ervoor dat de capaciteit op de OK in de laatste maanden van het jaar kon worden opgevoerd.

Ook in 2024 blijft de bezetting van operatie-assistenten en anesthesiemedewerkers, en de effecten daarvan op de productie, een uitdaging. Daarom is eind 2023 een grote wervingscampagne gestart specifiek voor deze doelgroep. Verder kijkt het MCL naar aanpassingen in het opleidingstraject, waardoor leerling operatieassistenten mogelijk nog tijdens de opleiding al deels inzetbaar zijn. Nu is dat niet het geval.

Diversiteit topstructuur

Landelijke maatregelen om een betere man-vrouw verhouding te krijgen in de top van (semi)publieke organisaties hebben effect. Deze maatregelen gelden ook voor het MCL, dat het als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid ziet om diversiteit te stimuleren. De eerste stappen hiertoe zijn gericht op de man-vrouw verdeling. De verdeling tussen mannen en vrouwen per laag in 2023 is:

- RvC: 3 m en 2 vr (conform streefcijfer)
- RvB: 3 m (streefcijfer: 2 m en 1 vr)
- Subtop: 17 m en 11 vr (boven streefcijfer)

Bovenstaand overzicht maakt duidelijk dat bij de Raad van Commissarissen en de Subtop de streefcijfers zijn gehaald. Alleen bij de Raad van Bestuur zijn de minimale streefcijfers nog niet behaald. Wanneer in de toekomst posities bij de Raad van Bestuur vrij komen, krijgt het diversiteitsbeleid nadrukkelijk een plek bij het werven van kandidaten.

2.3 Kwaliteit

Van centraal naar decentraal

Heel 2023 heeft in het teken gestaan van de nieuwe kwaliteitsorganisatie van het MCL. Hierbij zijn twee belangrijke veranderingen verder tot ontwikkeling gekomen. De eerste is de overgang van kwaliteitstaken van centraal naar decentraal met de daaraan gekoppelde taken en

verantwoordelijkheden voor managers en (decentrale) kwaliteitsfunctionarissen. Deze overgang had als doel de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van zorg daar neer te leggen waar de (kwaliteit van) zorg ook daadwerkelijk wordt geleverd. Binnen de verschillende zorgafdelingen zijn daarom kwaliteitsfunctionarissen aangesteld die in het primaire proces bijdragen aan de kwaliteit van zorg. De centrale afdeling richt zich met name op (nieuw) beleid, het introduceren en beschikbaar maken van relevante (landelijke) trends op kwaliteitsgebied en het ondersteunen van de decentrale kwaliteitsfunctionarissen waar nodig.

Kwaliteit is in 2023 verder ingebed in alles wat het MCL doet in het kader van de strategische koers en verantwoording over kwaliteit. Vanuit die nieuwe visie op kwaliteit en patiëntveiligheid en de 'lerende organisatie' zijn er landelijke trends als Safety II, Restorative Just Culture, Samen Beslissen en waarderend auditen opgestart. Ze moeten onderdeel worden van de nieuwe kwaliteitscultuur. Dit betekent een beweging van reactief naar proactief. Niet alleen kijken naar wat er niet goed gaat, maar vooral naar wat wel goed gaat en daar van leren. In 2023 zijn daarom veel initiatieven genomen om het collectieve leren binnen de organisatie te stimuleren. Dit heeft bijgedragen aan een collectief bewustzijn op al deze kwaliteitsthema's. Daarbij is er veel aandacht voor veiligheid in teams en zijn methodes ontwikkeld voor multidisciplinaire gesprekken over de kwaliteit van zorg. Al deze ontwikkelingen en inzet hebben ervoor gezorgd dat de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) in oktober 2023 heeft geconstateerd dat voldaan is aan de in 2022 gemaakte afspraken over (verdere) verbetering van de kwaliteit van zorg.

Lerende organisatie

De tweede belangrijke verandering is de in 2022 gestarte en vorig jaar doorgezette ontwikkeling van het MCL naar 'lerende organisatie'. Een lerende organisatie is flexibel en goed in staat om in te spelen op ontwikkelingen die zich landelijk in de zorg voordoen, zoals trends op het gebied van bestuurlijk vertrouwen, persoonsgerichte zorg en (regionale) netwerkvorming. Dit vraagt van iedere medewerker op elk niveau om te kunnen reflecteren op het eigen handelen en hierover de dialoog aan te gaan met als doel om te verbeteren en te ontwikkelen. Het gaat om eigenaarschap tonen, verantwoordelijkheid nemen en elkaar aanspreken en aan laten spreken. En leren van en met elkaar, door onder meer goede voorbeelden te delen. Dit moet uiteindelijk zorgen voor meer werkplezier en betere zorg.

Monitoren zorgkwaliteit

Het monitoren en evalueren van de zorgkwaliteit helpt het MCL continu te leren en verbeteren. Door middel van in- en externe audits, incidentenanalyses en de monitoring van diverse indicatoren, wordt de kwaliteit van zorg continu beoordeeld en worden verdere verbeteringen in gang gezet. De kwaliteitsindicatoren worden ook jaarlijks aangeleverd aan de IGJ en verzekeraars. De inspectie vraagt steeds minder om indicatoren, maar vraagt via zogenaamde verbeterdoelen om zelf te reflecteren op de geleverde zorg en de gestelde doelen en deze dan weer verder te optimaliseren. De monitoring gaat via kwaliteitsdashboards.

Het is de wens om als volgende stap te onderzoeken hoe het MCL - op bestuurlijk en MT niveau - van controle naar meer vertrouwen en van cijfers naar een meer verhalende vorm van evalueren kan komen, waarbij de focus op een beheersbaar aantal issues ligt. Deze ontwikkeling moet bijdragen aan reflectie en de juiste dialoog over zorgen en over dat wat goed gaat.

Patiëntparticipatie

Naast de cijfermatige monitoring is de stem van de patiënt belangrijk. De commissie patiëntparticipatie, waarin ook de cliëntenraad participeert, heeft de strategische kaders van het MCL op dit punt uitgewerkt in een plan van aanpak. Dit plan richt zich niet alleen op de regie van de patiënt in zijn of haar ziekteproces, ook de ervaren zorg wordt geëvalueerd. Evenals in 2022 zijn er in 2023 weer verschillende focusgesprekken met patiënten opgestart. Om meer van deze gesprekken te kunnen voeren, is speciaal voor dit doel een groep medewerkers opgeleid tot gespreksleider. De resultaten zijn zeer positief en worden gebruikt om de specifieke wensen en vragen per patiëntcategorie naar boven te halen en te gebruiken om de zorg (nog) beter te maken.

De in 2022 uitgevoerde organisatiebrede PREM (Patiënt Reported Experience Measure) is geëvalueerd. Op basis van de eerste ervaringen is ervoor gekozen in 2024 de vragenlijsten specifiek per ZE of vakgroep opnieuw uit te zetten. Hierdoor kan per vakgroep hele specifieke informatie worden verzameld om de zorg te verbeteren. De vragen worden gekoppeld aan onze patiëntwaarden Gezien, Gehoord, Geholpen. In 2023 zijn leden van de cliëntenraad betrokken bij MCL brede innovatieprojecten op het gebied van digitalisering. Op Samen Beslissen is een visie ontwikkeld die stapsgewijs wordt vormgegeven met verschillende methoden zoals een toolkit voor 'de drie goede vragen' en de PREM ten behoeve van uitkomstgerichte zorg.

3. Financiële analyse verslagjaar

3.1 Resultaatontwikkeling

Het jaarresultaat 2023 is vastgesteld op € 8,6 miljoen (2022: € 9,0 miljoen), dit is 1,8 procent van de omzet (2022: 2,1%). De EBITDA bedraagt € 35,5 miljoen over 2023 (2022: € 35,1 miljoen). De samenstelling van het resultaat ziet er over 2023 anders uit dan over 2022. Er is een nadelig effect waarneembaar als gevolg van de in 2023 nieuw afgesloten cao voor de ziekenhuissector. Verder is ten opzichte van voorgaand jaar opnieuw een nadelig effect zichtbaar ten aanzien van de materiële kosten als gevolg van de hoge inflatie. De totale prijsindex zoals die met zorgverzekeraars contractueel werd afgesproken, geeft onvoldoende dekking voor de compensatie van de index op loon- en materiële kosten. Ook bestaat er een nadelig effect door achterblijvende omzet als gevolg van de (landelijk) heersende personeelskrapte. Hier tegenover staan positieve effecten uit incidenteel hogere subsidiebatens, respectievelijk de met zorgverzekeraars gemaakte staffelafspraken op de productie. Een lagere afschrijvingslast als gevolg van uitgestelde investeringen is tevens relevant voor het interpreteren van het jaarresultaat.

MCL kent een uitstekende liquiditeitspositie die, mede door het positieve resultaat over 2023, verder is versterkt. Ook voldoen de belangrijkste financiële ratio's over 2023 ruim aan de gestelde normen (zie tabel 'ontwikkeling balansratio's MCL').

3.3 Financiële positie

Op basis van de jaarcijfers zijn relevante financiële ratio's bepaald. De berekende uitkomsten hiervan zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Ontwikkeling ratio's MCL

Ratio	Norm	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rendement	> 1%	-0,60%	1,80%	2,80%	2,50%	2,10%	1,80%
EBITDA	> €35mln	€24,3mln	€36,0mln	€42,7mln	€39,7mln	€35,1mln	€35,5mln
DSCR	>1,3	1,41	2,02	2,73	2,66	2,64	2,57
Net debt/EBITDA	< 5	7,83	4,04	2,94	2,96	4,13	3,65
Solvabiliteit	> 20%	27,3	30,5	33,5	39	39,6	42,6
Loan to Value	< 70%	66%	71%	67%	65%	58%	45%
Current ratio	> 1,2	1,23	1,42	1,5	1,74	1,6	1,4

3.2 Geleverde zorg

Voor het meten en sturen van de geleverde zorg (ook wel productie genoemd) zijn de klassieke productieparameters nog steeds relevant. In de onderstaande tabel staan de uitkomsten van 2023. De realisatie van 2023 wordt daarbij vergeleken met de realisatie over 2022.

Hoewel zichtbaar is dat de productieparameters hoger zijn dan over 2022 is de productiebegroting over 2023 niet volledig gerealiseerd. Het aantal eerste en herhaalconsulten blijft respectievelijk 1% en 3% achter op de begroting. Het aantal klinische opnamen en verpleegdagen blijft 8% achter op de begroting, met name als gevolg van capaciteitsproblemen op vooral de OK. De parameter dagverpleging is in 2023 nagenoeg conform begroting.

Productieparameters	2023	2022
Verpleegdagen	104.704	94.679
Klinische opname	22.721	20.568
Herhaalconsulten	269.736	222.168
Dagverpleging	22.684	20.666
1e consult	113.649	103.562

Voor de realisatie van de strategie 2021-2030 is een grootschalig programma van ver-/nieuwbouw gepland. Tegen die achtergrond zijn ratio's, rendement en EBITDA relevant. Dat MCL hierop, ten opzichte van de norm, positief scoort, is randvoorwaarde voor het aan kunnen trekken van benodigd extern kapitaal. Ten behoeve van de realisatie van de nieuwbouw OK, IC, centrum dagbehandeling (fase 1) is met financiers inmiddels overeenstemming bereikt.

3.4 Kasstromen

Teneinde de ontwikkeling van het werkkapitaal in beeld te brengen, is een analyse gemaakt van het werkkapitaal per ultimo 2023 ten opzichte van het saldo werkkapitaal per ultimo 2022 respectievelijk de aanwezige liquide middelen.

Ontwikkeling werkkapitaal MCL

Werkkapitaal	2023 €(*1000)	2022 €(*1000)
Voorraad en onderhanden werk	9.007	9.123
Debiteuren en overige vorderingen	103.675	123.568
Liquide middelen en effecten	44.947	39.429
Onderhanden werk uit hoofde DBC's	4.932	4.249
Totaal vlottende activa	162.561	176.369
Af: kortlopende schulden	115.045	110.550
Af: voorziening financieringsrisico's	1.646	3.257
Af: financieringsoverschot	-	-
Saldo werkkapitaal	45.869	62.526

Ten opzichte van ultimo 2022 is er sprake van een daling van het werkkapitaal van € 16,7 miljoen. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door een afname van het nog te factureren bedrag aan zorgverzekeraars als gevolg van (tijdige) afwikkeling van het contractjaar 2021 in combinatie met algemeen toenemende kosten en daardoor hogere kortlopende schulden. Verder voorziet MCL dat er op korte tot middellange termijn een groter beslag zal worden gelegd op het toekomstig werkkapitaal in verband met geplande investeringen (nieuwbouw). Om die reden blijft een gerichte investeringsplanning en –realisatie van belang.

De liquide middelen zijn in 2023 circa € 5,5 miljoen toegenomen ten opzichte van ultimo 2022. Dit is te verklaren door de liquide middelen in samenhang

te beschouwen met de debiteuren en overige vorderingen. Hieruit volgt dat er een afname is van het nog te factureren bedrag aan zorgverzekeraars, waardoor de vorderingen af zijn genomen en de liquide middelen zijn toegenomen. De openstaande vordering uit hoofde van nog te factureren bedragen aan zorgverzekeraars zal in 2024 worden ontvangen. Daarnaast is in 2023 fors meer geïnvesteerd in vaste activa dan in 2022. Dit heeft een dempend effect op de toename van de liquide middelen.

De current ratio is ultimo 2023 1,41. Dit is een daling ten opzichte van 2022 (1,56). De current ratio bepaalt in hoeverre MCL in staat is de kortlopende verplichtingen terug te betalen. MCL voldoet ruim aan de eigen gestelde norm voor de current ratio (> 1,2).

3.5 Beleid inzake financiële instrumenten

MCL maakt gebruik van rente-instrumenten om haar renterisico af te dekken. MCL gebruikt deze instrumenten alleen om renterisico's te beperken, niet om te speculeren op renteontwikkelingen. Periodiek toetst MCL de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er geen sprake is van overhedges.

4. Toepassing gedragscodes

MCL volgt bij de bedrijfsuitoefening de principes uit de Governancecode Zorg 2022. Hierbij wordt opgemerkt dat MCL nog niet volledig heeft voldaan aan het principe dat onkosten van de bestuurders gepubliceerd worden. In de eerste helft van 2024 zal MCL daar, met terugwerkende kracht vanaf 2018, alsnog aan voldoen. Daarnaast conformeert MCL zich aan de Gedragscode Medische Hulpmiddelen en de Handreiking Governance financiële relaties zorgprofessionals en industrie. Tot slot is in 2023 de klokkenluidersregeling geactualiseerd naar de huidige stand van wet- en regelgeving op dit punt.

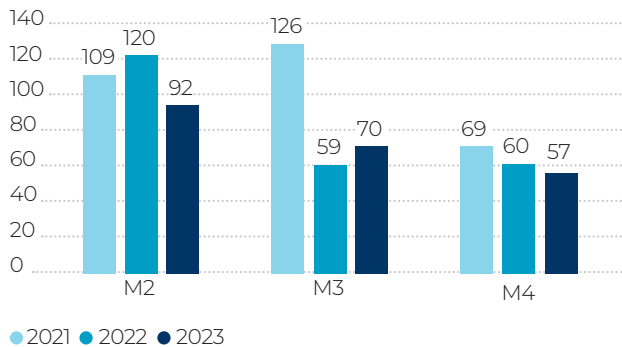
5. Opleiden, wetenschap en innovatie

De MCL Academie draagt in belangrijke mate bij aan de STZ pijlers opleiden, wetenschap en innovatie.

5.1 Opleiden

Opleiding tot basisarts

M2, M3, M4 en overig

In bovenstaande grafiek is zichtbaar dat het aantal co-assistenten fluctueert over de jaren. In 2023 was het aantal co-assistenten lager, maar voor 2024 wordt weer een toename van 25 procent verwacht op basis van de toegenomen instroom bij de masteropleidingen.

Medische vervolgoedingen

Bij de medische vervolgoedingen viel in 2023 op dat er een sterke toename is van stages van huisartsen in opleiding in het MCL, van 6 in 2020 naar 19 in 2023. Daardoor is de samenwerking met de SBOH, de werkgeversorganisatie van onder meer huisartsen in opleiding, verstevigd en draagt het MCL actief bij aan het opleiden van Friese huisartsen. Een strategische keuze. Goede huisartsenzorg is een voorwaarde voor een effectieve samenwerking tussen het ziekenhuis en de eerste lijn die steeds belangrijker wordt om de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden. De AIOS-opleidersdag (arts-in-opleiding) in juni met als thema Zin in Zorg heeft bijgedragen aan een positief opleidingsklimaat.

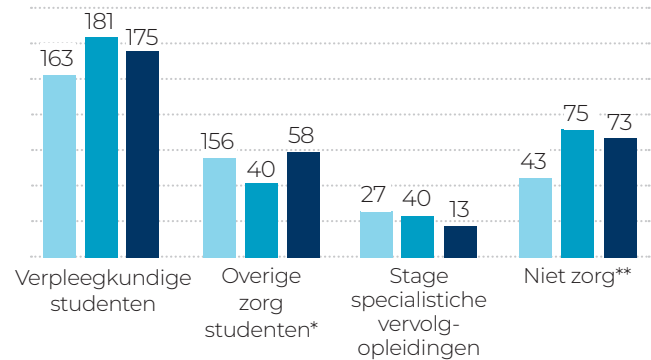
In samenwerking met Noorderbreedte is het ANIOS-trainee-traject (arts-niet-in-opleiding) ontwikkeld. Dit betekent dat een ANIOS naast werken bij vakgroepen in het MCL ook een periode aan de slag kan bij Noorderbreedte. De verwachting is dat door deze samenwerking het werk van ANIOS aantrekkelijker wordt en kan bijdragen aan het tegengaan van het tekort aan ANIOS. Er waren in 2023 gemiddeld 67 AIOS en 110 ANIOS werkzaam in het MCL.

Beroepsopleidingen

De instroom van stagiaires binnen en buiten het domein zorg is weergegeven in de onderstaande grafiek

Stagiaires beroepsopleidingen

● 2021 ● 2022 ● 2023

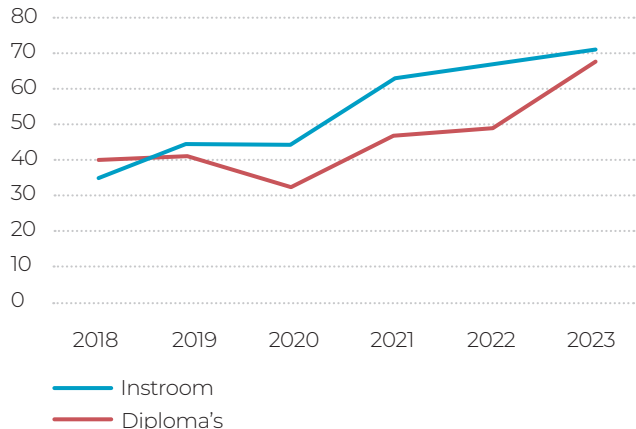

*Kamerass, Helpenden, DA, onderzoekers

**o.m. studenten, BMRT, MIZ, ICT, Transport en Logistiek, Communicatie, Finance en Control

CZO erkende specialistische vervolgoedingen

CZO instroom en diploma's excl. BAZ

Er is sprake een gestage stijging van de instroom bij CZO-erkende opleidingen (College Zorgopleidingen). Hierbij zijn de aantallen uit het convenant van Zorg voor het Noorden leidend. Daarvan wordt ongeveer 92 procent gerealiseerd. De beperkende factor is het oplopende personeelstekort, waardoor er ook minder mensen zijn die de opleidingen kunnen volgen. De ontwikkeling om samen met zorg- en opleidingsinstellingen de opleidingen te vernieuwen en flexibeler te maken (CZO flex level) is gelukt. Dit moet uiteindelijk bijdragen aan een grote instroom van medewerkers die de opleiding afronden.

5.2 Wetenschap

Wetenschappelijk onderzoek

Het MCL doet als STZ-ziekenhuis veel aan toegepast wetenschappelijk onderzoek. Dat betekent dat er niet zozeer wordt gezocht naar nieuwe behandelmethoden, maar dat vooral wordt gekeken of bestaande behandelingen ook echt doen wat ze beloven bij de verschillende patiëntgroepen. Onderzoeken zijn gericht op het verbeteren van de zorg. Onderzoek waarbij proefpersonen worden ingezet vallen onder de WMO (Wet medisch wetenschappelijk onderzoek met mensen). Daarvoor gelden strenge regels.

Het MCL participeert in veel verschillende onderzoeken en doet dat vaak samen met andere ziekenhuizen. Daarnaast initieert het MCL ook zelf een aantal onderzoeken. Al het wetenschappelijk onderzoek dat plaatsvindt in het MCL wordt aangemeld bij de Commissie Onderzoeksverklaring (COV). Onderzoekers mogen WMO- onderzoek pas in het MCL uitvoeren als zij naast de goedkeuring van de Raad van Bestuur ook een positief oordeel hebben gekregen van een erkende Medisch Ethische Toetsingscommissie (METC).

Promoties

In 2023 was de MCL Academie betrokken bij 21 promotietrajecten (bij 13 als co-promotor). Daarvan zijn er inmiddels vijf afgerond. Er waren 36 promovendi in het MCL.

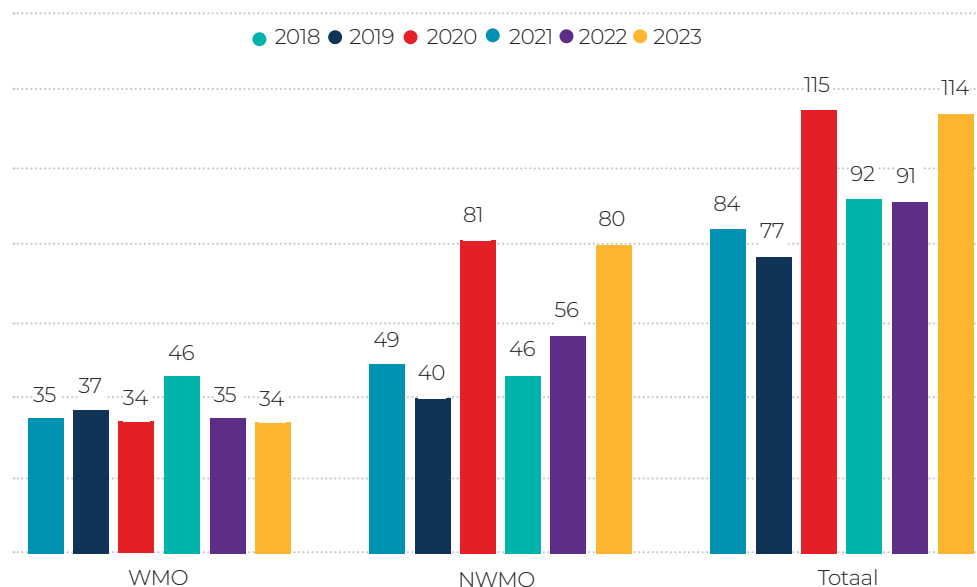
5.3 Innovatie

Ideeën pitchen

Innovatieve ideeën worden laagdrempelig gepitcht in een digitale bijeenkomst voor geïnteresseerden onder leiding van de innovatiecommissie. Dit is een zelfstandige commissie die rapporteert aan de STZ commissie. In 2023 heeft de innovatiecommissie op basis van de pitches vier projecten een subsidie toegekend van maximaal €20.000 per project. Dit betrof de Beleefroute, Buzzy bee, Online routewijzer en Verpleegkundig visionairs.

De innovatiecoördinator neemt deel aan de maandelijkse STZ netwerk bijeenkomsten waarbij best practices met elkaar worden gedeeld. Het MCL had in 2023 maar liefst zes inzendingen voor de STZ Innovatie Challenge en was ook goed vertegenwoordigd bij het STZ Jaarevenement STZ Connect in Hilversum. In 2023 is het MCL een samenwerking aangegaan met BOOST, een speciaal programma dat is opgezet om innovatieve ideeën en startups te ondersteunen. Vanuit het MCL Innovatiefonds krijgen startups in het MCL de mogelijkheid om een half jaar lang workshops te volgen en een-op-een coaching te krijgen van ervaren ondernemers.

Goedgekeurde onderzoeken per jaar

Aantal goedgekeurde onderzoeken:

WMO: 34 studies, waarvan 5 geïnitieerd door MCL. Niet-WMO : 80 studies.

6. Toekomstparagraaf

6.1 Verwachte investeringen

De meerjarige investeringsbegroting bevat naast reguliere vervangingsinvesteringen ook investeringen die voortvloeien uit het Lange Termijn Huisvestingsplan, waaronder het (ver)nieuwbouwen van de OK, IC en centrum voor dagbehandeling. Daarnaast zijn voor 2024 plannen opgenomen voor groot onderhoud aan de zogenaamde witte bouwdelen waardoor de levensduur ervan wordt verlengd.

(bedragen x € 1.000)

Investerings- in het OHW	Begroting 2024	Overlopende projecten 2023>2024	Overlopende projecten 2024>2025	Investerings- begroting 2024
Gebouwen, terreinen en install	34.853	12.710	(5.577)	41.985
Medisch inventaris	1.223	14.413	(4.356)	11.280
IT Inventaris	1.883	11.121	(5.829)	7.174
Overig en technisch inventaris	665	2.528	-	3.193
Totaal investeringen	38.624	40.772	(15.762)	63.633

6.2 Financierings- verwachtingen

Het beschikbaar hebben en houden van voldoende financiële middelen vraagt financieel om meerjarige stabiele uitkomsten ten aanzien van onder andere EBITDA en rendement. Ook stabiliteit in bestuur en management, gedragenheid van de strategie door management én medische staf, en commitment van zorgverzekeraars ten aanzien van de te voeren strategie dragen hieraan bij. Voor externe financiers zijn onder meer deze variabelen van belang om zich voor de lange(re) termijn en tegen gunstige financieringsvoorwaarden te verbinden aan het MCL.

In 2023 is een financieringsaanvraag voor een bedrag van €110 miljoen uitgewerkt in het kader van de voor de strategie 2021-2030 te realiseren nieuwbouw. Eind 2023 heeft dit geleid tot een binnen de strategische en financiële kaders passend aanbod van financiële instellingen. In 2024 wordt over gegaan tot het daadwerkelijk afsluiten en effectueren van leningovereenkomsten. Een belangrijk onderwerp in de financieringsaanvraag is, naast de voorgenomen fusie met Tjongerschans, de financiële uitwerking op basis van de te voeren strategie en de vertaling daarvan in meerjarige financiële prognoses (het meerjarenprognosemodel). Daarmee is intern het meerjarige financieel kader voor de bedrijfsvoering in

de komende jaren vastgelegd. Het is de basis voor het beschikbaar krijgen én houden van financiële middelen die nodig zijn voor een blijvend gezonde bedrijfsvoering van het MCL.

6.3 Verwachte personeelsbezetting

De huidige arbeidsmarktkrapte en gewijzigde verhoudingen op de arbeidsmarkt zetten druk op de uitvoerbaarheid van zorgprocessen en de mate waarin aan de aanwezige zorgvraag kan worden voldaan. Het uitsluitend richten op voldoende instroom van nieuwe medewerkers volstaat niet meer. Ook het binden en boeien van aanwezige medewerkers is van belang. Maar ook het op elkaar afstemmen van benodigde en beschikbare capaciteit speelt een steeds belangrijker rol. Om dit proces goed en gestructureerd te laten verlopen werken capaciteitsmanagement, teamleiders zorgproces, MCL Academie, Personeel & Organisatie en businesscontrol nauw met elkaar samen. Daarnaast staan verzuimmanagement en strategische personeelsplanning prominent op de agenda.

6.4 Verwachte ontwikkeling omzet en rentabiliteit

Als topklinisch ziekenhuis met een sterk regionale functie, zet MCL, gegeven de toenemende zorgvraag en demografische ontwikkelingen, in op een gepaste groei van hoogcomplexe zorg om aan de toekomstige zorgvraag van patiënten uit vooral Friesland te kunnen blijven voldoen. Hierbij past het afbuigen van laagcomplexe groei naar andere algemene ziekenhuizen respectievelijk de eerste lijn. Per saldo zal er in de toekomst enige ruimte moeten zijn voor genoemde groei van hoogcomplexe zorg bij MCL. Daarbij heeft het MCL reeds succesvol ingezet op doelmatigheidsprojecten en draagt daarmee ook bij aan de gezonde balans tussen 'zorg en zakelijkheid', zoals die ook beoogd wordt in het Integraal Zorgakkoord (IZA). Ook sluit het MCL aan bij de doelstellingen van het initiatief 'De Juiste Zorg Op de Juiste Plek' en de specifieke invulling daarvan in de ziekenhuizen.

Door krapte op de arbeidsmarkt wordt het voor ziekenhuizen steeds moeilijker om aan de toenemende zorgvraag te beantwoorden. Hierdoor ontstaat druk op de omzet en daarmee ook op het rendement omdat het afbuigen van vaste kosten tijd kost. Daarnaast stijgen door de krapte op de arbeidsmarkt de loonkosten harder dan indexatie van de inkomsten waardoor druk op het rendement ontstaat.

De druk zoals die uitgaat van de personele krapte, stijgende kosten van personeel, materialen (incl. dure) medicatie) en investeringen (in het bijzonder medische apparatuur, technologische vernieuwing en ICT), waarvoor via tarieven onvoldoende dekking wordt verkregen, zorgen voor financiële uitdagingen om EBITDA en rendement op niveau houden. Het realiseren van het met zorgverzekeraars ten behoeve van 2024 afgesproken zorgvolume, is in dit kader uitdagend. Ook vraagt het om manieren om de exploitatiekosten meer flexibel te maken, daar waar die nu kort cyclisch beperkt aanpasbaar zijn. Het MCL blijft daarom werken aan een nóg verdere optimalisatie van de inrichting van haar primaire en ondersteunde processen. Daarbij blijft, ook na de fusie met Tjongerschans, de aandacht onveranderd gericht op het realiseren van gezonde uitkomsten voor EBITDA en rendement. In de sluitende begroting 2024 is daarmee rekening gehouden. Door bestuur en management wordt de voortgang hierin bewaakt en waar nodig worden maatregelen getroffen die eraan bijdragen dat de sterke financiële positie gegarandeerd blijft.

7. Risicomanagement

MCL gebruikt de module iRisk voor het integraal risicomanagement (IRM). Deze module brengt risico's en beheersmaatregelen samen. De organisatie is voor wat betreft het risicomanagement onderverdeeld in acht domeinen. Vanuit elk domein is een functionaris afgevaardigd naar het 'IRM-team'.

7.1 Toprisico's

Op strategisch niveau zijn risico's geformuleerd die door de RvB zijn aangemerkt als toprisico (zie navolgende tabel). In de monitoring, als onderdeel van het integraal risicomanagement, krijgen deze risico's extra aandacht.

Voornaamste risico's en onzekerheden	Risicobereidheid (hoog/midden/minimaal)	Getroffen maatregelen/verbeteringen	Impact boekjaar en (verwachte) impact
Niet realiseren van productieafspraken	Minimaal	Handhaven continue sturing op productierealisatie en optimalisering processen, onder meer door capaciteitsmanagement verder te verankeren in de dagelijkse bedrijfsvoering	In het verslagjaar was per saldo sprake van onderrealisatie op de productieafspraken. De financiële impact hiervan is beperkt gebleven door hierover gemaakte afspraken met de zorgverzekeraars. MCL stuurt op de realisatie van productieafspraken versus de begroting.
Niet realiseren van fusiedoelstellingen	Minimaal	<ul style="list-style-type: none"> ■ Inrichting intern coördinatieteam fusie ■ Externe begeleiding door deskundige partner 	Door de genoemde beheersmaatregelen te implementeren/uit te voeren wordt het risico op het niet realiseren van de fusiedoelstellingen beperkt.
Kwaliteit van zorg	Minimaal	<ul style="list-style-type: none"> ■ Intensief aandacht voor kwaliteitsbewustzijn in de organisatie ■ Decentralisatie van kwaliteitsfunctionarissen ■ Permanente educatie medewerkers (o.a. decentrale kwaliteitsfunctionarissen) ■ Specifieke aandacht voor kwaliteit in werkinstructies 	Door de aandacht voor kwaliteitsbewustzijn nog verder te vergroten en tegelijk de ontwikkeling dat kwaliteitsfunctionarissen dichter op de dagelijkse praktijk gebracht zijn wordt bewerkstelligd dat het kwaliteitssysteem van MCL effectiever werkt. Eventuele afwijkingen ten opzichte van het kwaliteitsbeleid worden eerder gesignaleerd en beter geadresseerd.

Voornaamste risico's en onzekerheden	Risicobereidheid (hoog/midden/minimaal)	Getroffen maatregelen/verbeteringen	Impact boekjaar en (verwachte) impact
Hogere kosten (ver) nieuwbouw door prijsontwikkeling/inflatie	Minimaal	<ul style="list-style-type: none"> ■ Monitoring economische omstandigheden ■ Faseren (ver)nieuwbouw ■ Evt. aanpassing plannen (ver)nieuwbouw 	<p>Als gevolg van de huidige economische omstandigheden in combinatie met veel spanning en onzekerheden in de geopolitieke sfeer is de prijsontwikkeling snel gegaan. MCL monitort de marktomstandigheden scherp en houdt de mogelijkheid tot aanpassing van de plannen open. De (ver)nieuwbouw is al in fasen gepland, daardoor wordt het anticiperen op dit risico gemakkelijker.</p>
EBITDA en resultaat blijven achter op begroting	Minimaal	<p>Handhaven scherpe sturing op bedrijfsvoering en optimalisering en flexibilisering van processen, onder meer door capaciteitsmanagement verder te verankeren in de dagelijkse bedrijfsvoering</p>	<p>Voor 2024 wordt verwacht dat het resultaat op het gewenste niveau is om de toekomstige kapitaalslasten te kunnen dragen (bij realisatie van de geplande) grootschalige vernieuwbouw. Voor 2023 zijn zowel resultaat als EBITDA op het gewenste niveau gekomen.</p>
Gebrek aan (gespecialiseerd) personeel	Minimaal	<ul style="list-style-type: none"> ■ Strategische personeelsplanning ■ Opleidingsbegrotingsproces wordt herzien en verder geoptimaliseerd ■ Sturing ingericht op (afdelings-) opleidingsplannen ■ Door ontwikkelen HR analytics (middels Crunchr) ■ Boven formatief en regionaal opleiden 	<ul style="list-style-type: none"> ■ HR analytics integreren in stuur- en verantwoordingsdashboards ■ Effectief benutten opleidingsbegroting ■ Voortdurende beschikbaarheid personeel
Veiligheid informatie(systemen) (inclusief SaaS-applicaties) in relatie tot de mogelijkheid op datalekken	Minimaal	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ingericht information security management system conform NEN-7510 ■ Centraliseren aanschaf en toezicht SaaS-applicaties ■ Toezicht door proceseigenaren 	<p>Sinds 2023 is MCL gecertificeerd voor NEN 7510. Dit geldt voor zowel de vereisten aan het information security management system als de specifieke beheersmaatregelen. Hierdoor is het risico op datalekken uit de informatiesystemen tot een minimum beperkt. Onderdeel van NEN 7510 is ook continue monitoring op nieuwe dreigingen.</p>

Naast bovengenoemde risico's heeft het MCL, net als andere ziekenhuizen, te maken met enkele systeemrisico's. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 7.5.

7.2 Ontwikkeling EBITDA

Mede in het kader van de voorgenomen fusie met Tjongerschans, waarbij MCL de verdwijnende rechtspersoon zal zijn, is het meerjaren financieel prognosemodel verder uitgewerkt. In dit model is geschetst hoe de toekomstige ontwikkeling van de EBITDA er, zowel stand alone als gefuseerd met Tjongerschans, uit ziet. Deze fusie is een eerste vereiste voor de herinrichting van de ziekenhuiszorg in Friesland. Hierover wordt met alle relevante partijen gesproken. Gelet op de positieve grondhouding aan de kant van zorgverzekeraars om het aantal ziekenhuizen in Friesland van vier naar drie te brengen volgen hieruit geen bijzondere aandachtspunten voor de (nabije) toekomst.

7.3 Informatieveiligheid

Risico's op het gebied van cybersecurity en datalekken krijgen permanent (grote) aandacht binnen het MCL. Er loopt continu een groot aantal (deel)projecten rond informatieveiligheid en in 2023 werd het MCL gecertificeerd conform NEN-7510. Hierdoor wordt het risico op verstoring van de continuïteit van de bedrijfsvoering nog verder beperkt. Om datalekken op te sporen en te voorkomen, worden procedures door de functionaris gegevensbescherming frequent beoordeeld en indien noodzakelijk aangescherpt.

7.4 Geldstromen medisch specialisten

De tekortkomingen die voorgaand jaar zijn geconstateerd ten aanzien van de geldstromen tussen ziekenhuis en medisch specialisten zijn in 2023 opgelost. Deze procesverbetering heeft plaats gevonden in lijn met de Gedragscode Medische Hulpmiddelen (GMH) en de Handreiking Governance financiële relaties zorgprofessionals en industrie.

7.5 Systemrisico's

Net als andere ziekenhuizen is MCL, ondanks haar solide financiële positie, vatbaar voor systemrisico's zoals:

- Toenemende zorgvraag en kostenontwikkeling als gevolg van demografische ontwikkelingen;
- Prijsdruk als gevolg van beperkte doorvertaling van kostenstijgingen in de prijsindex en ontwikkelingen in het macrokader;
- Informatieveiligheid van gevoelige data over de gezondheid van patiënten;
- Krapte op de arbeidsmarkt voor zorgpersoneel en toenemende loonkosten hierdoor.

8. Maatschappelijke aspecten van ondernemen

Duurzaamheidsbeleid MCL

Het MCL staat voor een duurzame toekomstbestendige gezondheidszorg, waarbij het uitmuntende kwaliteit van zorg levert, het milieu zo min mogelijk belast, betaalbare zorg mogelijk maakt en behoudt én een bijdrage levert aan de maatschappij.

Het MCL heeft in december 2022 gezamenlijk met de overheid, zorgkoepels en bedrijfsleven de 'Green Deal 3.0 Samenwerken aan Duurzame Zorg' ondertekend en zich daarmee verplicht een bijdrage te leveren aan een verdere verduurzaming van de gezondheidszorg. Daarvoor zijn vijf thema's benoemd:

- bevordering van gezondheid;
- bevordering van bewustwording en kennis over impact van de zorg op milieu en klimaat;
- verminderen CO² emissie van gebouwen, energie en vervoer;
- circulair spaarzaam met grondstoffen en materialen werken;
- verminderen van de milieubelasting van medicatie(gebruik).

Per thema is een route uitgestippeld tot en met 2026. Met het oog op de voorgenomen fusie pakt het MCL dit samen op met Tjongerschans. De duurzaamheidscoördinatoren werken bovenlokaal voor beide ziekenhuizen. Punt van aandacht blijft het goed meten van de effecten van ingevoerde initiatieven. Daar moet ook in de komende jaren veel aandacht aan worden besteed.

Het MCL is weer in het bezit van het gouden certificaat Milieuthermometer Zorg met Milieukeur. Uit de jaarlijkse audit door het Keurmerkinstuut afgelopen december, bleek dat het MCL weer ruim aan alle vereiste criteria voldoet. Dat leverde voor het elfde achtereenvolgende jaar het gouden certificaat op.

Bevordering bewustwording

In 2023 is het Green team MCL opgericht. Doel van dit Green team is om - samen met de Green teams die op de afdelingen en in de centra actief zijn - activiteiten gericht op voorkomen van verspilling, bevorderen van circulariteit en bevorderen van de duurzaamheid van de zorg te versnellen en te coördineren.

Verminderen van CO₂ emissie

Het MCL wil de uitstoot van CO₂ beperken door het gebruik van fossiele brandstoffen tot een minimum terug te dringen. Het verminderen van gebruik van energie en het ontwikkelen en implementeren van duurzame manieren van opwekking, zijn daarbij speerpunten. Bewust omgaan met de inzet van de warmte kracht koppeling, het toepassen van warmte koude opslag met warmtepompen en een reductie van het gebruik van stoom en bevochtiging, hebben in 2023 tot een behoorlijke besparing op het gebruik van gas geleid. Deze verduurzaming wordt in 2024 verder doorgezet en op langere termijn kan ook de mogelijke inzet van warmtenet nog een bijdrage leveren. In de tabel zijn de verbruiksgegevens over 2022 en 2023 opgenomen van gas, water en elektra en is weergegeven hoeveel CO₂ het MCL heeft uitgestoten in het verslagjaar.

Milieu	2023 €(*1000)	2023 €(*1000)
Verbruik m ³ gas (a.e.)	2.266.203	2.547.741
Verbruik m ³ water	74.342	82.990
Verbruik kWh elektra	14.921.833	16.033.674
Ton CO ² -uitstoot	5.630	7.094

Duurzaam Bouwen / Strategisch Vastgoedkader MCL

In 2023 is het ontwerp van fase 1 van het Lange termijn huisvestingsplan, de ontwikkeling van de nieuwe Acute As, afgerond. Het plan wordt in 2024 aanbesteed. De ontwerpuitgangspunten voor duurzaamheid zijn BREAM-very good en BENG.

Met het Lange termijn huisvestingsplan (uit 2020) werkt het MCL toe naar een compact ziekenhuis met aanzienlijk minder en beter gebruik van vierkante meters. Door de bouw van genoemde acute as wordt het mogelijk om een groot deel van de oudste bouwdelen buiten gebruik te stellen en te slopen. Dit is een belangrijke stap in het verduurzamen van het MCL en het reduceren van de CO₂ uitstoot.

In de routekaart Energietransitie en Verduurzaming Vastgoed MCL staat op welke wijze aanpassingen worden doorgevoerd aan gebouw, technische

installaties, apparatuur en energievoorziening om daarmee te kunnen voldoen aan de landelijke doelstellingen. Deze routekaart is leidend voor het handelen van MCL op het gebied van beheer en onderhoud van installaties.

Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het verbeteren van de isolatiewaarde van gevels, vloeren en daken, maar ook om zaken als CO₂ gestuurde ventilatie, warmteterugwinning, zonwering, zonnepanelen en LED-verlichting. De landelijke ambities zijn 55 procent CO₂ reductie in 2030, met als einddoel een fossielvrije energievoorziening in 2050. In 2023 ligt het MCL nog steeds op koers om aan deze doelstelling te voldoen.

Circulariteit en afvalreductie

Het MCL streeft er naar zoveel mogelijk maatschappelijk verantwoord in te kopen, waarbij milieu- en sociale aspecten in alle fasen van het inkoopproces worden meegenomen.

Er worden duurzaamheidseisen aan het product en/of de dienst gesteld. Bij de aanschaf van medische apparatuur worden de Europese GPP-criteria (Green Public Procurement) toegepast en voor facilitaire producten en diensten streeft de organisatie om 100 procent conform de PIANOo-criteria van de overheid in te kopen. Voorbeeld is de inkoop van energie. In 2023 is voor 100 procent groene stroom ingekocht door middel van garanties van Nederlandse wind. Daarnaast zijn in 2023 grote stappen gezet in de verkenning naar de mogelijkheden om elektriciteit rechtstreeks van regionale zon- en/of windparken in te kopen.

Er is ook toenemende aandacht voor circulaire economie en dus aanschaf van producten met circulariteit als uitgangspunt. Daarbij gaat het om minimalisatie van grondstoffen, afvalpreventie en hergebruik (Reduce, Reuse, Recycle). In het MCL zijn in 2023 een groot aantal grote en kleine initiatieven gestart om afval te reduceren en duurzaamheid te bevorderen. Een voorbeeld is het concept Circulair OK. Denk daarbij aan zaken als het vervangen van plastic verpakkingsmateriaal en folies van medische disposables door duurzamere verpakkingen. En er is onderzoek gedaan naar het inzetten van duurzame (herbruikbare) textiel in de volle breedte. In deze trajecten zijn grote stappen gezet. Zo zijn de plastic verpakkingen op de sterilisatieafdeling CSA inmiddels vervangen door herbruikbaar materiaal en is het onderzoek naar het gebruik van herbruikbare

kleding in plaats van wegwerpmateriaal op de OK en IC afgerond. Na besluitvorming begin 2024 zal voor een groot deel van de wegwerpkleding herbruikbare kleding worden ingezet.

In 2023 is daarnaast gestart met een bewustwordingscampagne over het gebruik van wegwerphandschoenen in de zorg.

Vermindering belasting medicijngebruik

In 2023 heeft de apotheek van het MCL het voortouw genomen in het opzetten en realiseren van een aantal projecten die moeten leiden tot het verminderen van medicijngebruik maar ook het verminderen van afval. Voorbeelden zijn een initiatief om te onderzoeken of het mogelijk is om plastic cups die worden gebruikt bij het ronddelen van medicijnen te vervangen door ander materiaal en meer precisie bij het verstrekken van medicatie om verspilling tegen te gaan.

Corporate Sustainability Reporting Directive

Met ingang van 1 januari 2025 wordt de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) van kracht voor MCL. In 2026 zal, over 2025, voor het eerst gerapporteerd moeten worden in het kader van de CSRD. Het eerste rapportagejaar valt samen met het eerste jaar van de voorgenomen fusie tussen MCL en Tjongerschans. Dit maakt implementatie van de CSRD uitdagend, maar de voorbereidingen voor implementatie van de onderliggende processen binnen MCL en Tjongerschans zijn in volle gang.

Conform de projectplanning wordt in de tweede helft van 2024 een proefrapportage opgesteld om daarmee vast te stellen in hoeverre MCL en Tjongerschans op dat moment zijn in het CSRD-proces. Doelstelling is dat de initieel relevante meetwaarden vanaf 1 januari 2025 ook daadwerkelijk gemeten kunnen worden en dat daar over gerapporteerd kan worden.

9. Verslag Raad van Commissarissen

MCL heeft een Raad van Commissarissen (RvC) die toezicht houdt op de Raad van Bestuur en de algemene gang van zaken binnen de instelling. De Raad van Commissarissen voert zijn taak uit binnen de kaders van wet- en regelgeving, de Governancecode Zorg, statuten en reglementen. In dit verslag legt de RvC verantwoording af over de uitvoering van zijn taken.

Structuur en samenstelling

De RvC bestond op 31 december 2023 uit vijf leden, welke leden ook de Raden van Commissarissen van Tjongerschans B.V., Noorderbreedte B.V. en Thuiszorg Het Friese Land (THFL) B.V. vormen, alsmede de Raad van Toezicht van stichting Zorgpartners Friesland (ZPF). Stichting ZPF is de enig aandeelhouder van MCL B.V., het bestuur van ZPF handelt namens ZPF in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) van MCL. De bestuurders van de rechtspersonen waarvan ZPF direct of indirect 100% aandeelhouder is vormen het bestuur van ZPF. Stichting ZPF zet zich blijkens de doelstelling in de statuten primair in voor de bevordering van een goede gezondheidszorg.

De RvC was op 31 december 2023 als volgt samengesteld:

De heer mr. C. Bijl (1955), voorzitter

Profiel: juridisch, politiek-bestuurlijk.

Benoemd: voor 4 jaar per 1 januari 2023

Functies:

- Voorzitter RvT ZINN
- Voorzitter RvC FC Emmen
- Voorzitter bestuur Stichting Nazorg Ousterhaule
- Voorzitter RvA Peter van Dijk Holding
- Vice voorzitter RvT Stichting Nedersaksenlijn
- Lid bestuur Stichting Administratie Kantoor Fuhler Holding
- Voorzitter bestuur Maatschappij van Weldadigheid
- Voorzitter Stichting Geopark Hondsrug
- Lid RvT Stichting Greenwise Campus

De heer dr. R.J. Meijer (1967), lid

Profiel: professionele organisatie; zorginhoudelijk

Benoemd voor 4 jaar per 1 juli 2017; herbenoemd voor 4 jaar per 1 juli 2021; benoemd op voordracht van de Ondernemingsraden.

Hoofdfunctie:

- Longarts Ommelander Ziekenhuis Groningen

Nevenfuncties:

- Adviseur astma/COPD dienst CERTE
- Adviseur GHC ketenzorg astma-COPD
- Docent Caspir nascholingen ELANN
- Medisch manager Ommelander Ziekenhuis Groningen

De heer mr. J. Volkers (1959), lid

Profiel: financiën.

Benoemd: voor 4 jaar per 4 maart 2022.

Functies:

- Ouderling met bijzondere opdracht College van Kerkrentmeesters Protestantse Gemeente Leeuwarden
- Voorzitter stichting behoud Joods Erfgoed
- Commissaris Broshuis B.V.
- President Commissaris Poiesz Supermarkten
- Penningmeester Stichting Friezenkerk Rome
- Voorzitter Hawker Hunter Foundation
- Voorzitter Leeuwarden Student City
- Commissaris Eisma Media Groep B.V.
- Commissaris Vereniging Hendrick de Keyser
- Commissaris Mediahuis Noord
- Commissaris Rootry B.V.
- Voorzitter Stichting FB Oranjewoud
- Secretaris/penningmeester Stichting Ir Abe Bonnema
- Bestuurslid Stichting Friese Compagnie
- Voorzitter Stichting Verkiezing Friese Onderneming van het jaar
- Voorzitter Stichting Old Burger Weeshuis

Mw. prof. dr. S.E.J.A. de Rooij (1969), lid

Profiel: zorg.

Benoemd: voor 4 jaar per 4 maart 2022.

Hoofdfunctie:

- Voorzitter Raad van Bestuur Ziekenhuis Amstelland

Nevenfuncties:

- Hoogleraar Interne geneeskunde, leerstoel Geriatrie aan RUG en UvA
- Lid van Raad van Toezicht Nivel
- Lid van Kwaliteitsraad Zorginstituut
- Lid Bestuur van Stichting Effectieve Ouderenzorg
- Lid Raad van Toezicht Kanker.nl

Mw. drs. T. Koster (1978), lid

Profiel: financiën, vastgoed en ICT

Benoemd: voor 4 jaar per 1 januari 2023 Hoofd functie:

- Voorzitter College van Bestuur Stichting Deltion College
- Voorzitter College van Bestuur Stichting Deltion Business

Nevenfuncties:

- Voorzitter TechniekPact
- Voorzitter Raad van Toezicht Flo&Gro
- Lid Raad van Toezicht Zwolse Theaters

De RvC streeft naar een evenwichtige samenstelling van de RvC, waar het gaat om deskundigheid, ervaring, netwerk, regionale binding en rol in het team. Een evenwichtige samenstelling houdt mede in dat gestreefd naar diversiteit binnen de RvC. In de laatste wervingsprocedures is specifieke aandacht besteed aan de man- vrouw verdeling binnen de RvC. Dit heeft erin geresulteerd dat de RvC met ingang van 1 januari 2023 bestond uit twee vrouwen en drie mannen (40% vrouwen en 60% mannen).

Professionaliteit en kwaliteit toezicht

Zowel de RvC als de RvB heeft een reglement, waarin binnen de kaders van statuten, wet- en regelgeving en de Governancecode Zorg de werkwijze van de RvB en RvC nader uitgewerkt is. Dit draagt bij aan de professionaliteit en kwaliteit van de uitvoering van bestuurlijke en toezichthoudende taken.

In statuten en reglementen zijn expliciet eisen en voorwaarden aan (het handelen van) bestuurders en toezichthouders gesteld ter voorkoming van belangenverstremming. Ook zijn procedures vastgelegd die in het geval van mogelijke belangenverstremming moeten worden gevolgd. De RvC heeft in het afgelopen boekjaar geen onregelmatigheden geconstateerd of meldingen ontvangen die duiden op enige strijdigheid met de gestelde eisen en voorwaarden ten behoeve van de onafhankelijkheid van het toezicht. Geconstateerd is daarom dat de RvC in het afgelopen boekjaar heeft voldaan aan de wettelijke en statutaire eisen die nader zijn uitgewerkt in de hiervoor genoemde reglementen- voor onafhankelijkheid.

Conform eerdergenoemde kaders dienen binnen de RvC de kwaliteiten en deskundigheden beschikbaar te zijn die nodig zijn om toezicht te houden op de besturing van MCL. Om te borgen

dat de RvC een passende samenstelling heeft, worden profielschetsen opgesteld, op basis waarvan de RvC toetst of de samenstelling voldoet. Per 1 januari 2023 zijn- met inachtneming van die profielschetsen- twee nieuwe leden aangetreden in de RvC vanwege het aflopen van de termijn van de voorzitter a.i. en een lid. Zowel bij de opstelling van de profielschetsen als bij de wervingsprocedure zijn de interne gremia betrokken geweest.

De RvC onderschrijft het belang van een jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren en de samenwerking met de RvB voor de kwaliteit en professionaliteit van het toezicht. De RvC heeft in het afgelopen jaar begin juli een korte eerste evaluatie gehouden, en vervolgens aan het einde van het jaar opnieuw een evaluatie georganiseerd. Bij beide evaluatiemomenten is de input van de bestuurders gevraagd. De RvC heeft geconcludeerd dat zowel binnen de RvC als in de samenwerking met de RvB sprake is van een open relatie die uitnodigt om dilemma's te bespreken en/of elkaars deskundigheid te benutten om te klankborden. Vanwege de fusieplannen van MCL en Tjongerschans wordt een groter beroep gedaan op de RvC, zowel in de toezichthouders- en klankbordrol als in de werkgeversrol. De RvC constateert dat de benodigde deskundigheid en capaciteit aanwezig is binnen de RvC. Omdat de samenstelling van de RvC is veranderd, maar de komende periode stabiel zal blijven, zal aandacht worden besteed aan de teamontwikkeling binnen de RvC. Afsproken is dat het volgende jaar de evaluatie onder begeleiding van een extern deskundige zal plaatsvinden.

De RvC zet in op continue ontwikkeling, ook van commissarissen. Daartoe is budget beschikbaar en een procedure vastgelegd voor de aanvraag van opleidings-faciliteiten. Eén commissaris heeft in het afgelopen jaar een masterclass gevolgd. Daarnaast hebben alle commissarissen een tweetal kennissessies gevolgd omtrent de juridische aspecten van de inrichting van het ZPF-concern en (medische) governance.

De RvC ontvangt een honorering met inachtneming van de geldende WNT-eisen. De RvC heeft na toetsing bij de medezeggenschapsorganen een honoreringskader voor de RvC vastgelegd (inhoudende een honorering van 10% voor leden en 15% voor de voorzitter van het WNT-bezoldigingsmaximum, welk bedrag wordt

beschouwd als totaalbedrag voor de uitvoering van het toezichthouderschap bij drie BV's (MCL, Noorderbreedte en Tjongerschans). Jaarlijks wordt een besluit door de AVA genomen over de concrete honorering van de RvC-leden voor het betreffende jaar binnen het vastgestelde kader en met inachtneming van de indexeringsmaxima. De BV's dragen in gelijke delen bij aan de honorering. Voor de RvC van THFL is bij besluit van de AVA afgezien van honorering. De RvT van ZPF ontvangt geen honorering. De honorering van de RvC is opgenomen in de jaarrekening.

Vergaderingen

De RvC van MCL is in 2023 twaalf keer in vergadering bijeen geweest (waarvan twee keer in een themabijeenkomst en twee keer in een besloten vergadering). Dit waren in de meeste gevallen gezamenlijke vergaderingen met de RvT van ZPF en de RvC's van Tjongerschans, Noorderbreedte en THFL. Daarnaast is één keer een besluit buiten vergadering genomen.

De RvC heeft commissies gevormd, die de besluitvorming van de RvC voorbereiden of daartoe advies geven. De Commissie Toezicht Kwaliteit en Veiligheid van MCL, bestaande uit de leden Meijer (voorzitter) en De Rooij kwam drie keer bijeen, in combinatie met de Commissie Toezicht Kwaliteit en Veiligheid van Tjongerschans. De Auditcommissie, bestaande uit de leden Volkers (voorzitter) en Koster kwam in 2023 vijf keer bijeen.

De Remuneratie- en benoemingscommissie, bestaande uit de leden Bijl (voorzitter), Meijer en De Rooij, voerde in wisselende samenstelling jaargesprekken en voortgangsgesprekken met de RvB en adviseerde over de benoeming van een bestuurder a.i.

Belangrijkste onderwerpen

- **Kwaliteit en veiligheid:** De reguliere rapportages uit de kwaliteitscyclus zijn besproken in commissie-vergaderingen. Hiermee houdt de RvC zicht op de wijze waarop het kwaliteitsbeleid binnen MCL functioneert. In 2022 is een verbeterplan voor de kwaliteitszorg van het MCL opgesteld, de commissie heeft gevolgd welke verbeteringen gemaakt zijn. De Conclusie is dat er vooruitgang is geboekt, maar de commissie blijft de voortgang volgen. Deze conclusie wordt onderstreept door de positieve bevindingen van de IGJ en de

beoordeling door Qualicor. De commissie heeft specifiek gesproken over het transitieplan van de afdelingen kwaliteit van MCL en Tjongerschans, dat is ontwikkeld in het kader van de voorgenomen fusie. De commissie vindt het van belang dat bij de integratie van de afdelingen keuzes worden gemaakt vanuit het oogpunt van de bevordering van de kwaliteit van de zorg. In de loop van 2023 zijn vertegenwoordigers van medisch bestuur en VAR toegevoegd als deelnemers aan de commissievergaderingen. Dit geeft aan de toezichthouders een breder perspectief op de kwaliteit en veiligheid binnen de organisatie.

- **Financiën:** De jaarrekening (die is vastgesteld door de AVA), het accountantsverslag en het bestuursverslag van 2022, de tertiaalrapportages, de managementletter 2023 en de begroting van 2023 (die is goedgekeurd door de RvC) zijn besproken, evenals de tussentijdse updates van de resultaatontwikkeling. De RvC heeft zich aan de hand van deze documenten, in combinatie met de beleidsplannen, op de hoogte gesteld van de werking van de interne planning- en controlcyclus en heeft geconstateerd dat de interne risicobeheersing en controlesystemen op orde zijn. In voorbereiding op de voorgenomen fusie van MCL en Tjongerschans heeft de RvC zich laten informeren over de financiële implicaties van de fusieplannen. De bestuurders hebben daartoe de financiële paragraaf van het ondernemingsplan voor de fusie toegelicht. Daarnaast is enkele keren gesproken over de voortgang van de nieuwbouwplannen van MCL, en met name de financiering daarvan. In RvC-verband is- op advies van de auditcommissie- het aantrekken van krediet voor de nieuwbouwplannen goedgekeurd.

- **Fusie MCL-Tjongerschans:** In elke vergadering is de voortgang van de fusie van MCL en Tjongerschans besproken. De voortgang is gevolgd en de uitgangspunten voor het ondernemingsplan (visie, uitgangspunten en bestuurlijke opgaven) zijn door de RvC bekrachtigd. De RvC heeft het belang van de fusie steeds benadrukt en gevolgd hoe de fusieplannen met betrokkenheid van intern belanghebbenden zijn voorbereid. Buiten de rapportages in de reguliere vergadering heeft de RvC daartoe een aantal keren overlegd met de stuurgroep fusie. In het bijzonder is aandacht besteed aan de governance van de

fusie-organisatie. Waar het gaat om de inrichting van de RvB zal de RvC uiteindelijk een besluit nemen, voor het bredere vraagstuk van de governance van de fusie organisatie heeft de RvC een klankbordrol vervuld. Vanuit de werkgeversrol heeft de RvC ervoor gekozen de RvB aan te vullen met een bestuurder a.i. tot de fusiedatum en heeft de RvC de eerste voorbereidingen getroffen voor het benoemingstraject van de RvB van de fusie-organisatie. Dat laatste wordt in 2024 verder uitgewerkt en onder voorbehoud van het doorgaan van de fusie uitgevoerd.

■ **Traject toekomstbestendige Friese ziekenhuiszorg:**

De RvC is in elke vergadering geïnformeerd over de voortgang van dit traject. De RvC heeft de prioritering benadrukt: de prioriteit ligt bij de fusie MCL- Tjongerschans, en parallel daaraan loopt het traject toekomstbestendige Friese ziekenhuiszorg. De bestuurders hebben toegelicht hoe de gesprekken verlopen tussen de betrokken ziekenhuizen, met de gemeenten en met de zorgverzekeraars. De RvC heeft met instemming kennis genomen van de gekozen route en heeft het belang van helderheid over de financiële implicaties van de plannen benadrukt. In het afgelopen jaar heeft de RvC in een overleg met de RvC van het Antonius Ziekenhuis deze lijn bevestigd.

- **Uitwerking IZA:** De RvC heeft zich laten informeren over de uitwerking van IZA in de Friese regio. De RvC heeft benadrukt de ontwikkelkracht en strategische positie van ZPF als concern te benutten. Onderlinge afstemming en waar gewenst gezamenlijk optrekken als onderdelen van het concern is daartoe van belang. De RvC ziet hierin ontwikkelpunten voor ZPF als geheel, daarbij in aanmerking nemend dat op dit moment veel aandacht uitgaat naar de fusiebewegingen binnen het concern.

Naast de genoemde onderwerpen heeft de RvC in elke vergadering de actualiteiten binnen MCL besproken. Verder besluit de RvC jaarlijks over de klasse-indeling van MCL volgens de WNT. Op grond van bovenstaande stelt de RvC vast dat de belangrijkste resultaten van het toezicht in het afgelopen boekjaar zijn:

- Gelet op de vele ontwikkelingen zijn met input van de RvC keuzes gemaakt die tegemoet komen aan de haalbaarheid voor en belastbaarheid van de organisatie. Er is met goedkeuring van de RvC prioriteit gelegd bij de fusie MCL-Tjongerschans waarbij parallel wordt gewerkt aan het traject toekomstbestendige Friese ziekenhuiszorg.
- De RvC heeft vanuit de werkgeversrol zorg gedragen voor een tijdelijke aanvulling van de RvB-gelet op de taakbelasting rond de fusie en andere lopende ontwikkelingen- en heeft met het oog op de fusieplannen de benoemingsprocedure voor de RvB van de fusieorganisatie voorbereid.
- De RvC heeft breed in de organisatie gesproken over de fusie, door het bezoeken van fusieconferenties, extra te overleggen met de stuurgroep fusie en een vertegenwoordiging van de bestuursraden en meer in het algemeen de gremia te bezoeken. De RvC heeft daardoor achtergrondinformatie vergaard die bijdraagt aan een goed toezicht op en een goede uitvoering van de klankbordrol bij de beoordeling/ bespreking van de fusieplannen en het fusieproces.
- De kwaliteitszorg binnen MCL is verbeterd, de RvC heeft hieraan vanuit de toezichthoudende en klankbordrol een bijdrage geleverd.
- De RvC heeft vanuit het toezicht op de (uitvoering van de) planning- en controlcyclus kunnen vaststellen dat de interne risicobeheersing en controlesystemen op orde zijn.

Informatievergaring en positie belanghebbenden

Om de taken van de RvC op een goede manier te kunnen uitvoeren is adequate informatie randvoorwaardelijk. Primair is de inbreng vanuit de RvB in vergaderingen en overleggen de informatiebron van de RvC, maar ook op andere wijzen heeft de RvC informatie vergaard over de gang van zaken binnen MCL, bijvoorbeeld door middel van werkbezoeken. Ook vanuit de contacten met de interne gremia is informatie verkregen die van belang is voor het toezicht op de besturing.

Een belangrijk onderdeel van goed bestuur is dat de invloed van belanghebbenden op het beleid van MCL geborgd is. De RvC houdt hierop toezicht. Dit toezicht krijgt onder meer vorm door aanwezig te

zijn bij overleg van bestuur met interne gremia (in concreto OR, CR, VAR en bestuursraad), waardoor de RvC een beeld krijgt van de wijze waarop de dialoog tussen RvB en die gremia loopt. Zoals eerder aangegeven is rondom de fusieplannen meer contact geweest met intern belanghebbenden en is daarmee mede een beeld gevormd van de invloed van belanghebbenden op het fusieproces.

Focus in het komende boekjaar

In het komende boekjaar ligt de focus van het toezicht op:

- De vervolgstappen in de fusieplannen van MCL en Tjongerschans;
- De ontwikkelingen in het traject rond de toekomstbestendige Friese ziekenhuiszorg;
- De verdere uitwerking van de nieuwbouwplannen;
- De ontwikkeling van de samenwerking in ZPF-verband.

10. Jaarrekening

Medisch Centrum Leeuwarden B.V.

Jaarrekening 2023

Medisch Centrum Leeuwarden B.V.

1.2.1 BALANS per 31 december 2023

(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-23	31-dec-22
		x € 1.000	x € 1.000
ACTIVA			
A Vaste activa			
I Immateriële vaste activa	1		
1. kosten van ontwikkeling		7.761	11.093
2. goodwill		-	280
3. immateriële vaste activa in uitvoering		-	89
Totaal immateriële vaste activa		<u>7.761</u>	<u>11.462</u>
II Materiële vaste activa	2		
1. bedrijfsgebouwen en -terreinen		60.669	62.854
2. machines en installaties		16.410	15.801
3. andere vaste bedrijfsmiddelen		40.311	37.896
4. vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa		23.481	9.224
5. vastgoedbeleggingen		5.125	5.506
Totaal materiële vaste activa		<u>145.996</u>	<u>131.281</u>
III Financiële vaste activa	3		
1. deelnemingen in overige verbonden maatschappijen		3.156	2.946
2. overige vorderingen		216	225
Totaal financiële vaste activa		<u>3.372</u>	<u>3.171</u>
B Vlottende activa			
I Voorraden	4		
1. gereed product en handelsgoederen		9.007	9.123
II Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	5.231	4.249
III Vorderingen			
1. op handelsdebiteuren		24.413	24.111
2. op groepsmaatschappijen		3.722	1.974
3. nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten		44.429	57.652
4. overige vorderingen	6	30.811	39.831
Totaal vorderingen		<u>103.375</u>	<u>123.568</u>
IV Liquide middelen	7	44.947	39.429
C Totaal activa		<u>319.689</u>	<u>322.283</u>

1.2.1 BALANS per 31 december 2023

(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-23	31-dec-22
		x € 1.000	x € 1.000
PASSIVA			
D Eigen vermogen	8		
I Gestort en opgevraagd kapitaal		5.000	5.000
II Agio		18.185	18.185
III Wettelijke reserves		7.761	11.093
IV Overige reserves		105.257	93.281
Totaal eigen vermogen		<u>136.203</u>	<u>127.559</u>
E Voorzieningen	9		
1. jubileumvoorziening		3.980	3.716
2. financieringsrisico's		1.646	3.257
3. overige		3.406	3.571
Totaal voorzieningen		<u>9.032</u>	<u>10.544</u>
F Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	10		
1. onderhandse leningen		-	1.100
2. schulden aan banken		58.884	71.659
3. schulden aan groepsmaatschappijen		92	137
4. overige schulden		433	734
Totaal langlopende schulden		<u>59.409</u>	<u>73.630</u>
G Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
1. schulden aan banken		9.925	11.265
2. schulden aan leveranciers en handelskredieten		22.862	18.639
3. schulden aan groepsmaatschappijen		819	484
4. belastingen en premies sociale verzekeringen		10.347	12.660
5. schulden ter zake pensioenen		4.634	6.884
6. overige schulden	11	66.458	60.618
Totaal kortlopende schulden		<u>115.045</u>	<u>110.550</u>
H Totaal passiva		<u>319.689</u>	<u>322.283</u>

1.2.2 WINST-EN-VERLIESREKENING over 2023

	Ref.	2023	2022
		x € 1.000	x € 1.000
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening			
Zorgverzekeringswet	12	415.645	391.303
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet			
VWS-subsidies		9.714	3.441
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties		3.572	3.065
Beschikbaarheidsbijdrage academische zorg		15.715	14.051
Baten uit onderaanneming		5.095	5.438
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		4.264	3.683
Netto omzet		454.005	420.981
Overige bedrijfsopbrengsten	13	13.507	13.227
		13.507	13.227
Som der bedrijfsopbrengsten		467.512	434.208
BEDRIJFSLASTEN:			
Kosten van grond- en hulpstoffen	14	89.343	89.069
Kosten van uitbestede werk en andere externe kosten	15	81.256	75.882
Lonen en salarissen	16	159.291	145.324
Sociale lasten	16	23.777	21.835
Pensioenlasten	16	14.022	13.591
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	17	24.915	24.700
Overige waardevermindering van immateriële vaste activa	18	340	-
Overige bedrijfskosten	19	64.316	53.431
Som der bedrijfslasten		457.260	423.832
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	20	-1.082	-1.135
Rentelasten en soortgelijke kosten	20	2.987	2.950
		1.905	1.815
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		8.347	8.561
Aandeel in winst van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	20	297	410
RESULTAAT BOEKJAAR		8.644	8.971
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		2023	2022
		x € 1.000	x € 1.000
Toevoeging/onttrekking:			
Overige reserves		8.644	8.971
		8.644	8.971

1.2.3 Kasstroomoverzicht over 2023

	Ref.	2023	2022
		x € 1.000	x € 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		10.252	10.376
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	17	25.255	24.700
- mutaties voorzieningen	9	-1.512	-1.290
		23.743	23.410
Veranderingen in werkkapitaal:			
- voorraden	4	116	-608
- mutatie onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	-982	-2.885
- vorderingen	7	20.193	-34.316
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	11	5.033	21.225
		24.360	-16.584
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		58.355	17.202
Interestbaten	19	1.082	1.135
Betaalde interest	19	-2.987	-2.950
Ontvangen dividend	3	87	198
Resultaat deelneming	19	297	410
		-1.521	-1.207
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		56.834	15.995
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings materiële vaste activa	2	-36.878	-21.078
Investerings immateriële vaste activa	1	-100	-65
Desinvesteringen immateriële vaste activa	1	89	
Verwervingen niet-geconsolideerde deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	3	-297	-410
Aflossing leningen u/g	3	9	8
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-37.177	-21.545
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	10	-	-
Aflossing langlopende schulden	10	-14.139	-11.281
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-14.139	-11.281
Mutatie geldmiddelen			
		5.518	-16.831
Stand geldmiddelen per 1 januari	7	39.429	56.260
Stand geldmiddelen per 31 december	7	44.947	39.429
Mutatie geldmiddelen		5.518	-16.831

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op de indirecte methode

1.2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.2.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Medisch Centrum Leeuwarden B.V. (hierna: MCL B.V.) is statutair (en feitelijk) gevestigd te Leeuwarden, op het adres Henri Dunantweg 2 en is geregistreerd onder KvK-nummer 01137890. De belangrijkste activiteiten zijn het verplegen, verzorgen en doen behandelen van personen in de ruimste zin van het woord. De cijfers van MCL B.V. zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Zorgpartners Friesland.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op 31 december 2023.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW), de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. MCL B.V. en Tjongerschans B.V. hebben aangegeven met elkaar te willen fuseren per 1 januari 2025. Bij deze voorgenomen fusie zal Tjongerschans B.V. de verkrijgende rechtspersoon zijn en MCL B.V. de verdwijnende rechtspersoon. Omdat de intentie is dat de bedrijfsactiviteiten van beide entiteiten worden voortgezet wordt uitgegaan van de 'going concern' veronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken. Specifiek is een bedrag van € 4,2 miljoen dat in 2022 is gepresenteerd als baten Zorgverzekeringswet geherrubriceerd naar baten uit onderaanneming.

Verrekenen en salderen

Een actief en post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellig voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Leasing

Financiële leasing

De vennootschap treedt op als lessee in een financiële lease. Hierbij heeft de vennootschap grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans bij aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen.

Beide waardes worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject.

De grondslagen voor de vervolgwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd Materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de onderneming eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object.

De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende schulden.

De rentecomponent wordt gedurende de looptijd van het contract verantwoord in de winst-en-verliesrekening met een vast rentepercentage over de gemiddelde resterende aflossingscomponent.

Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leasing

Bij de vennootschap bestaan er leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Als de onderneming optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- omzetbepaling DBC-zorgproducten en overige zorgproducten inclusief bepaling onderhanden werk en de voorziening financieringsrisico's;
- voorziening medische aansprakelijkheid.

Consolidatie

In verband met het ontbreken van overheersende zeggenschap of centrale leiding zijn de volgende rechtspersonen niet in de consolidatie betrokken:

- Onderlinge Waarborgmaatschappij voor instellingen in de gezondheidszorg Medirisk B.A.;
- Poliklinische Apotheek Leeuwarden B.V.;
- Kijlstra Zorggroep B.V.;
- Limis Development B.V.

Op grond van art. 2:408 BW is Stichting MCL Fonds niet betrokken in de consolidatie. De financiële gegevens van Stichting MCL Fonds zijn betrokken in de consolidatie van Stichting Zorgpartners Friesland.

MCL B.V. houdt een 50% deelneming in Poliklinische Apotheek Leeuwarden B.V. (PAL BV). PAL BV presenteert over 2023 een eigen vermogen groot € 2,9 mln (2022: € 2,8 mln) en een resultaat na belastingen van € 0,4 mln (2022: € 0,5 mln).

Tevens wordt een deelneming van 20% gehouden in Kijlstra Zorggroep B.V., een ambulancevervoerder in Friesland. Kijlstra BV presenteert over 2023 een eigen vermogen groot € 7,8 mln (2022: € 7,6 mln) en een resultaat na belastingen van € 0,6 mln (2022: € 0,9 mln).

Daarnaast houdt MCL B.V. een aandelenbelang van 20% in LIMIS Development B.V. dat duurzaam wordt aangehouden. Deze B.V. heeft tot doel het selecteren, onderzoeken en (voor-)ontwikkelen van ideeën en innovatieve concepten, technieken en producten voor de gezondheidszorg. LIMIS Development B.V. presenteert in de vastgestelde jaarrekening over 2022 een eigen vermogen ter grootte van € 1,2 mln en een resultaat na belastingen ter grootte van € 0,0 mln euro (2021: 0,0 mln). De gegevens over 2023 zijn nog niet bekend.

Verbonden rechtspersonen

MCL B.V. is in 2023 geen transacties aangegaan met verbonden rechtspersonen die niet onder normale marktvoorwaarden hebben plaatsgevonden. Onder normale marktvoorwaarden vinden met verbonden rechtspersonen onderlinge leveranties plaats inzake:

- geleverde zorg;
- ambulancevervoer;
- schoonmaak;
- leverantie van geneesmiddelen;
- inkoop zorgproducten;
- medische aansprakelijkheidsverzekering en;
- verlenen ondersteunende diensten.

Alle groepsmaatschappijen evenals de deelnemingen zoals opgenomen onder de toelichting op de financiële vaste activa worden aangemerkt als verbonden partij. Daarnaast kwalificeren zowel de bestuurders als de toezichthouders als verbonden partij (niet-rechtspersoon).

1.2.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoord van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van MCL B.V.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

Immateriële vaste activa

Goodwill

Indien de verkrijgingsprijs van een deelneming hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen. De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de deelneming in het vermogen van een andere onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten.

Negatieve goodwill valt vrij in de winst-en-verliesrekening voor zover lasten en verliezen zich voordoen, indien hier bij de verwerking van de overname rekening mee is gehouden en deze lasten en verliezen betrouwbaar zijn te meten. Indien geen rekening is gehouden met verwachte lasten of verliezen, dan valt de negatieve goodwill vrij in overeenstemming met het gewogen gemiddelde van de resterende levensduur van de verworven afschrijfbare

activa. Voor zover de negatieve goodwill uitkomt boven de reële waarde van de geïdentificeerde niet-monetaire activa wordt het meerdere direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

De geactiveerde goodwill wordt volgens het lineaire systeem afgeschreven waarbij een afschrijvingspercentage van 10% wordt gehanteerd en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Kosten van ontwikkeling

Voor de kosten van ontwikkeling zijnde de ontwikkelkosten van het EPD wordt een wettelijke reserve gevormd ter hoogte van het geactiveerde bedrag. De kosten van ontwikkeling worden volgens het lineaire systeem afgeschreven waarbij afschrijvingspercentages van 10-20% worden gehanteerd.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, vastgoedbeleggingen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de instelling in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa.

In het geval dat de betaling van de kostprijs van een materieel vast actief plaatsvindt op grond van een langere dan normale betalingstermijn, wordt de kostprijs van het actief gebaseerd op de contante waarde van de verplichting.

In het geval dat materiële vaste activa worden verworven in ruil voor een niet-monetair actief, wordt de kostprijs van het materieel vast actief bepaald op basis van de reële waarde voor zover de ruiltransactie leidt tot een wijziging in de economische omstandigheden en de reële waarde van het verworven actief of van het opgegeven actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur, rekening houdend met de eventuele restwaarde van de individuele activa. Er wordt afgeschreven vanaf het moment dat het actief klaar is voor het beoogde gebruik. Op terreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen: 2,5-5%
- Vastgoedbeleggingen: 2,5-5%
- Machines en installaties: 5-10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 10-20 %

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen zijn onroerende zaken die worden aangehouden om huuropbrengsten en/of waardevermeerdering te realiseren en niet dienen voor eigen gebruik. Onder de vastgoedbeleggingen worden separaat onroerende zaken in aanbouw of ontwikkeling voor toekomstig gebruik als belegging opgenomen. Vastgoedbeleggingen worden in de balans gerubriceerd onder de categorie vastgoedbeleggingen.

De eerste waardering van een vastgoedbelegging geschiedt tegen de verkrijgingsprijs, inclusief de transactiekosten. Na de eerste verwerking worden de vastgoedbeleggingen gewaardeerd tegen de historische kostprijs (minus cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen).

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, waarbij ook leningen aan deze deelneming worden betrokken (netto-investering), wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen

verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere realiseerbare waarde. Indien sprake is van een stellig voornemen tot afstoting vindt waardering plaats tegen de eventuele lagere verwachte verkoopwaarde. Indien de onderneming een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die wordt gewaardeerd op verkrijgingsprijs of actuele waarde, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht direct en volledig in de geconsolideerde resultatenrekening verwerkt, tenzij de winst op de overdracht in wezen niet is gerealiseerd.

Leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofdstuk Financiële Instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Kapitaalbelangen die niet worden aangemerkt als deelneming worden onder de effecten gerubriceerd.

Vaste activa – bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren. Behoudens ten aanzien van de immateriële vaste activa hebben zich geen indicaties en/of omstandigheden voorgedaan die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Met betrekking tot de genoemde indicatie voor een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de paragraaf inzake de immateriële vaste activa in de toelichting op de balans.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs op basis van de FIFO-methode onder aftrek van een voorziening voor incurantheid. De voorziening voor incurantheid wordt bepaald op basis van ervaringscijfers.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten en afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Indien financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, worden de effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindervingsverliezen direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide instrumenten worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedge model wordt toegepast.

MCL B.V. maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten zoals renteswaps ter afdekking van de gelopen risico's betreffende renteschommelingen. MCL B.V. scheidt een in een contract besloten derivaat (embedded derivative) af van het basiscontract, indien aan onderstaande voorwaarden is voldaan:

- er bestaat geen nauw verband tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract;
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat zou voldoen aan de definitie van een derivaat; en
- het samengestelde instrument wordt niet tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van de reële waardeveranderingen in het resultaat.

Indien kostprijs hedge accounting wordt toegepast, vindt eerste waardering plaats tegen reële waarde. Zolang het afgeleide instrument betrekking heeft op afdekking van het specifieke risico van een toekomstige transactie die naar verwachting zal plaatsvinden, vindt geen herwaardering van dit instrument plaats. Zodra de verwachte toekomstige transactie leidt tot verantwoording in de winst- en verliesrekening, wordt de met het afgeleide instrument samenhangende winst of het met het afgeleide instrument samenhangende verlies in de resultatenrekening verwerkt. Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot de opname in de balans van een niet-financieel actief of een niet-financiële verplichting past de instelling de kostprijs van dit actief aan met de afdekkingsresultaten die nog niet in de resultatenrekening zijn verwerkt. Een verlies voor het percentage groter dan de omvang van het afgeleide instrument ten opzichte van de afgedekte positie wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de resultatenrekening verwerkt.

Indien afgeleide instrumenten aflopen of worden verkocht, worden de afdekkingsrelaties beëindigd. De cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat tot dat moment nog niet in de resultatenrekening was verwerkt, wordt als overlopende post in de balans opgenomen totdat de afgedekte transacties plaatsvinden. Indien de transacties naar verwachting niet meer plaatsvinden, wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening.

MCL B.V. documenteert de hedgerelaties in generieke hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat er sprake is van effectieve hedges respectievelijk dat er geen sprake is van overhedges.

Indien afgeleide instrumenten niet langer voldoen aan de voorwaarden voor 'hedge accounting', aflopen of worden verkocht of wanneer de instelling niet langer kiest voor hedge accounting wordt hedge accounting beëindigd. De tot dat moment in het vermogen verantwoorde resultaten blijven in het eigen vermogen uitgesteld tot het moment dat de toekomstige transactie plaatsvindt. Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, worden de in het eigen vermogen uitgestelde cumulatieve hedgeresultaten naar de resultatenrekening gebracht.

Periodiek wordt de effectiviteit van de hedgerelaties getoetst door vergelijking van de cumulatieve reëlewaardewijziging van de afgedekte positie met de cumulatieve waardewijzigingen van de afgeleide instrumenten. De laagste van de cumulatieve waardewijziging van de afgedekte positie en de cumulatieve waardewijziging van de afgeleide instrumenten wordt in de herwaarderingsreserve uitgesteld.

Indien sprake is van een reëlewaardeafdekking (reële waarde hedge accounting) van een opgenomen actief of verplichting of niet in de balans opgenomen bindende overeenkomst worden de resultaten uit de herwaardering van het afgeleide instrument op hetzelfde moment in de resultatenrekening verwerkt als het resultaat op de afgedekte positie voor zover deze betrekking hebben op de reëlewaardewijziging van het specifieke risico van de afgedekte post of positie.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs. De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen. De reële waarde van derivaten waarbij collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de (Eonia) swapcurve, omdat door de uitwisseling het krediet- en liquiditeitsrisico worden verzacht. De reële waarde van derivaten waarbij geen collateral wordt uitgewisseld, wordt bepaald door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de relevante swapcurve vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

Het onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwaaarding van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. Deze voorziening wordt bepaald volgens de statische methode op basis van de ouderdom van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen. De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde is verantwoord als interestlast. De gehanteerde disconteringsvoet is 3,2%. Voorgaand jaar was de disconteringsvoet 3,5%. Door wijziging van de disconteringsvoet zijn de voorzieningen toegenomen met € 0,1 miljoen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen indien op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan heeft gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De disconteringsvoet bedraagt in 2023 3,2% (2022: 3,5%).

Voorziening belastingverplichtingen

De voorziening betreft een langlopende verplichting jegens de belastingdienst. Het betreft hoofdzakelijk bedragen die gereserveerd zijn in het kader van de herziening van pro rata verrekeningen. Een herziening in dit verband ziet voor vastgoed op negen jaar en voor roerende zaken op een periode van vier jaar.

Voorziening medische aansprakelijkheid

De voorziening medische aansprakelijkheid dekt de verwachte kosten inzake medische aansprakelijkheid voor gemelde claims. De voorziening wordt initieel berekend op basis van het eigen behoud zoals dat door de medische aansprakelijkheidsverzekeraar per boekjaar is bepaald onder aftrek van reeds betaalde kosten ter zake van schadeclaims. Na verloop van twee jaren wordt de voorziening bepaald op basis van een opgave van verwachte nog te betalen kosten van de medische aansprakelijkheidsverzekeraar.

Voorziening financieringsrisico's

De voorziening financieringsrisico's heeft als doel om de verwachte onjuiste facturen alsmede eventuele overige geschillen met zorgverzekeraars van het afgelopen boekjaar te voorzien om een juist beeld van de gerealiseerde omzet weer te geven. Voor de bepaling van de voorziening wordt gebruik gemaakt van de uitgevoerde werkzaamheden van MCL en de representerende zorgverzekeraars in het kader van Horizontaal Toezicht Zorg. Voor

de bepaling van de hoogte van de voorziening wordt gebruik gemaakt van het gerealiseerde foutpercentage van de toetspunten binnen Horizontaal Toezicht over de gefactureerde omzet over 2023.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren (uitgezonderd de Long-COVID waarvoor een periode van drie jaar geldt) van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voor zover deze na 31 december 2023 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar.

Voorziening WAB

Uit hoofde van de Wet Arbeidsmarkt in Balans is een voorziening gevormd voor naar verwachting te betalen vergoedingen aan medewerkers waarvan een tijdelijk contract niet wordt verlengd. Deze voorziening heeft betrekking op de te betalen vergoedingen voor zover deze na 31 december 2023 vallen en is gebaseerd op de wettelijke regeling waarbij 1/3 van het gemiddelde maandsalaris over de afgelopen twaalf maanden wordt vermenigvuldigd met het aantal jaren dat de medewerker in dienst is en vermenigvuldigd met de individuele blijfkans.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

1.2.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties

worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievoorziening. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

MCL B.V. heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij MCL B.V. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. MCL B.V. betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2023 bedroeg de dekkingsgraad 106,3%. De beleidsdekkingsgraad van december 2023 bedroeg 112,0%. Het pensioenfonds voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. MCL B.V. heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. MCL B.V. heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van MCL B.V. in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen dan wel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door MCL B.V. gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van MCL B.V. voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

1.2.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reëlewaarde-hedges of kasstroomhedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge-accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge-accounting is beëindigd.

1.2.4.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1.2.4.6 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft MCL B.V. zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

1.2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Boekwaarde per 1 januari	11.462	15.130
Bij: investeringen	100	65
Af: afschrijvingen	-3.372	-3.733
Af: bijzondere waardeverminderingen	-340	0
Af: desinvesteringen	-89	0
Boekwaarde per 31 december	<u><u>7.761</u></u>	<u><u>11.462</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.2.6.

2. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Boekwaarde per 1 januari	131.281	131.164
Bij: investeringen	36.258	21.084
Af: afschrijvingen	-21.543	-20.967
Boekwaarde per 31 december	<u><u>145.996</u></u>	<u><u>131.281</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.2.7.

Onder de materiële vaste activa is voor een totaalbedrag van € 710.498 (2022: € 978.707) aan vaste activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft.

De vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden.

De vastgoedobjecten bekend onder de namen Ronald McDonaldhuis, Tadingapoarte en Jelgerhuis worden getypeerd als vastgoedbeleggingen en als afzonderlijke groep gepresenteerd onder de materiële vaste activa. De WOZ-waarde van de genoemde objecten bedraagt per waardepeildatum 1-1-2022 in totaal € 10.793.000.

3. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Boekwaarde per 1 januari	3.171	2.967
Resultaat deelnemingen	297	410
Ontvangen dividend	-87	-198
Aflossing leningen	-9	-8
Boekwaarde per 31 december	<u><u>3.372</u></u>	<u><u>3.171</u></u>

1.2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.2.8.

MCL BV heeft een deelneming in Kijlstra Zorggroep B.V. te Drachten 20% verworven in 2009. Op deze deelneming kan invloed van betekenis uitgeoefend worden op zakelijk en financieel beleid en deze deelneming wordt derhalve gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde methode. De kernactiviteiten van Kijlstra Zorggroep B.V. betreft het verlenen van ambulancezorg. MCL B.V. heeft een deelneming van 50% in Poliklinische Apotheek Leeuwarden B.V. Op de deelneming kan invloed van betekenis worden uitgeoefend. Met ingang van 2018 wordt de deelneming gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. De deelneming in LIMIS Development B.V. is 20%. De waarde hiervan is gesteld op nihil.

Van de vorderingen op de financiële vaste activa heeft een totaalbedrag van € 9.000 een looptijd korter dan 1 jaar.

Verloopoverzicht deelnemingen:

	Waarde per 1-jan-2023	Resultaat 2023	Overige mutatie	Waarde 31-dec-23
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
PAL B.V.	1.419	183	0	1.602
Kijlstra Zorggroep B.V.	1.527	114	-87	1.554
Limis Development B.V.	0	0	0	0
	<u>2.946</u>	<u>297</u>	<u>-87</u>	<u>3.156</u>

Onder de overige mutaties zijn ontvangen dividenden opgenomen van € 87.442,-.

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	x € 1.000	x € 1.000
1. Gereed product en handelsgoederen	9.177	9.293
2. Af: Voorziening incurante voorraden	-170	-170
Totaal voorraden	<u>9.007</u>	<u>9.123</u>

5. Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	x € 1.000	x € 1.000
1. Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	40.141	37.674
2. Af: ontvangen voorschotten	-34.010	-30.982
3. Af: voorziening onderhanden werk	-900	-2.443
Totaal onderhanden werk	<u>5.231</u>	<u>4.249</u>

6. Vorderingen

Overige vorderingen

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	x € 1.000	x € 1.000
1. Te verrekenen met zorgverzekeraars	9.868	6.358
2. Vorderingen uit hoofde van de CB-regeling	8.018	20.981
3. Vorderingen op MSB's	1.461	4.056
4. Vorderingen op personeel	465	580
5. Overige vorderingen	2.689	2.269
6. Nog te ontvangen bedragen	4.592	2.806
7. Vooruitbetaalde posten	3.718	2.781
	<u>30.811</u>	<u>39.831</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de debiteuren is gebracht, bedraagt € 445.413,- (2022: € 335.881,-).

In de overige vorderingen zijn geen bedragen begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

Vorderingen zijn verpand aan de bank ten behoeve van de schulden aan kredietinstellingen, zie toelichting bij kortlopende schulden.

1.2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

7. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	x € 1.000	x € 1.000
1. Bankrekeningen	44.947	39.429
2. Kassen	-	-
Totaal liquide middelen	<u>44.947</u>	<u>39.429</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

PASSIVA

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	x € 1.000	x € 1.000
1. Gestort en opgevraagd kapitaal	5.000	5.000
2. Agio	18.185	18.185
3. Wettelijke reserves	7.761	11.093
4. Overige reserves	105.257	93.281
Totaal eigen vermogen	<u>136.203</u>	<u>127.559</u>

8.1. Gestort en opgevraagd kapitaal

Het verloop 2023 is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 01-jan-23</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-23</u>
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Gestort en opgevraagd kapitaal	5.000	-	-	5.000
Totaal gestort en opgevraagd kapitaal	<u>5.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5.000</u>

8.2. Agio

Het verloop 2023 is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 01-jan-23</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-23</u>
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Agio	18.185	-	-	18.185
Totaal agio	<u>18.185</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>18.185</u>

8.3. Wettelijke reserves

Het verloop 2023 is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 01-jan-23</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-23</u>
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten	11.093	-	-3.332	7.761
Totaal bestemmingsreserves	<u>11.093</u>	<u>-</u>	<u>-3.332</u>	<u>7.761</u>

1.2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

8.4. Overige reserves

Het verloop 2023 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 01-jan-23	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Overige reserves:				
Overige algemene reserve	93.281	8.644	3.332	105.257
Totaal overige reserves	93.281	8.644	3.332	105.257

Toelichting:

Met ingang van 2016 moet een wettelijke reserve gevormd worden voor de intern ontwikkelde immateriële vaste activa, deze wordt via de overige mutaties gevormd uit de reserve aanvaardbare kosten. De daling van de wettelijke reserve over 2023 betreft € 3.332.000 (2022: € 3.628.000)

8.5. Gestort en opgevraagd kapitaal

Het verloop 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 01-jan-22	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Gestort en opgevraagd kapitaal	5.000	-	-	5.000
Totaal gestort en opgevraagd kapitaal	5.000	-	-	5.000

8.6. Agio

Het verloop 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 01-jan-22	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Agio	18.185	-	-	18.185
Totaal agio	18.185	-	-	18.185

8.7. Wettelijke reserves

Het verloop 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 01-jan-22	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten	14.721	-	-3.628	11.093
Totaal bestemmingsreserves	14.721	-	-3.628	11.093

8.8. Overige reserves

Het verloop 2022 is als volgt weer te geven:

	Saldo per 01-jan-22	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Overige reserves:				
Overige algemene reserve	80.682	8.971	3.628	93.281
Totaal overige reserves	80.682	8.971	3.628	93.281

1.2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

9. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 01-jan-23	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-23
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
1. jubileumverplichting	3.716	577	313		3.980
2. financieringsrisico's	3.257	1.646	3.257		1.646
3. overige					
- medische aansprakelijkheid	2.086	1.316	751	424	2.227
- reorganisatie	151			151	-
- langdurig zieken	1.065	819	925	27	932
- WAB	222			4	218
- belastingverplichting	47			18	29
Totaal voorzieningen	10.544	4.358	5.246	624	9.032

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-23
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	3.715
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	5.317
hiervan > 5 jaar	1.209

10. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

Onderhandse leningen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2023	2022
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	1.100	1.100
Stand per 31 december	1.100	1.100
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	1.100	-
Stand langlopende schulden per 31 december	-	1.100

Schulden aan banken

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2023	2022
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	82.635	93.611
Af: aflossingen	13.826	10.976
Stand per 31 december	68.809	82.635
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	9.925	10.976
Stand langlopende schulden per 31 december	58.884	71.659

Schulden aan groepsmaatschappijen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2023	2022
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	182	227
Af: aflossingen	45	45
Stand per 31 december	137	182
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	45	45
Stand langlopende schulden per 31 december	92	137

1.2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

Overige schulden

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2023	2022
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	978	1.238
Af: aflossingen	268	260
Stand per 31 december	710	978
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	277	244
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>433</u>	<u>734</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-23	31-dec-22
	x € 1.000	x € 1.000
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	11.347	11.265
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	59.409	73.630
hiervan > 5 jaar	33.814	39.376

Toelichting:

De leaseverplichting bedraagt ultimo 2023 € 710.498,- en de aflossing vindt in 5 jaar plaats.
De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

11. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

	31-dec-23	31-dec-22
	x € 1.000	x € 1.000
Overige schulden		
1. persoonlijk levensfase budget	26.460	25.199
2. schulden aan zorgverzekeraars	6.680	3.021
3. reservering vakantiegeld	7.103	6.431
4. reservering vakantiedagen en JUS	3.966	4.066
5. Nog te betalen salarissen	280	69
6. Schulden aan Medisch Specialistische Bedrijven	12.600	8.222
7. Vooruitontvangen bedragen	1.223	7.249
8. Nog te betalen bedragen	8.146	6.361
Totaal overige schulden	<u>66.458</u>	<u>60.618</u>

Toelichting:

Op 14 juli 2022 heeft de MCL B.V. een clubdealovereenkomst gesloten met een bankenconsortium bestaande uit de Rabobank en de ING Bank. De clubdealovereenkomst is afgesloten om de bestaande financieringen die in 2012 samen met stichting Zorgpartners Friesland en Noorderbreedte B.V. zijn aangegaan te ontvlechten. MCL B.V. heeft, zelfstandig, een kredietfaciliteit in rekening courant van € 37,5 miljoen gelijkelijk verdeeld over beide banken, Rabobank en ING bank. Rabobank Nederland handelt als de zekerheden agent. De gegeven zekerheden, mede voor de kredietfaciliteit, zijn:

- Akte van Hypotheek, groot € 250 miljoen aan de gezamenlijke hypotheeknemers Rabobank te Utrecht (zekerhedenagent voor het bankenconsortium) en de stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector te Utrecht;
- Verpanding van vorderingen, verpanding van huurvorderingen en verpanding van roerende zaken;
- Negatieve Pledge/ Pari Passu en Cross Default verklaring;
- Minimale EBITDA van EUR 32,5 miljoen;

MCL B.V. voldoet aan de gestelde eisen voor EBITDA.

1.2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen.

Leningen met een vast rentepercentage over de looptijd van de rentevastperiode hebben een renterisico bij herfinanciering.

Beleid ten aanzien van financiële derivaten:

Leningen met een variabel rentepercentage, waaronder leningen opgenomen in de clubdealovereenkomst, heeft de MCL B.V. onder andere afgesproken dat ten minste 75% van het renterisico moet worden afgedekt. Hiervoor heeft de organisatie in december 2014 met de consortiumbanken een raamovereenkomst derivaten afgesloten.

MCL past kostprijshedge-accounting toe. De afgesloten renteswaps ultimo 2023 hebben een hedge (relatie) die effectief is, er is geen sprake van overhedging. De effectiviteitstest vindt plaats door vergelijking van de kritieke kenmerken van het afdekkingsinstrument met de afgedekte positie. De marktwaarde van de derivaten per ultimo 2023 bedraagt € 0,7 mln. De gemaakte afspraken met de financiers, die aan de swap ten grondslag liggen, minimaliseren de rentegevoeligheid van de financiering (voor het gedeelte waarvoor de swap is afgesloten). De organisatie heeft geen margin call afspraken gemaakt, derhalve loopt het geen liquiditeitsrisico. Twee leningen van in totaal € 3.150.000,- zijn afgelost op 30-06-2023. De bijbehorende renteswaps zijn beëindigd op dezelfde datum.

Derivaten:

Transactienummer	Type	Tegenpartij	Nominaal	Pro resto	Vaste interest	Swap	Ingangs-datum	Eind-datum	Marktwaarde
27133363I	IRS	ING	3.250.000	487.500	2,450%	0,526%	25-09-2017	30-06-2025	11.519
28371002I	IRS	ING	16.500.000	7.012.500	1,750%	0,646%	29-03-2018	31-12-2026	273.397
28371020I	IRS	ING	2.500.000	1.781.250	1,750%	0,827%	25-09-2017	31-12-2026	77.430
CD49174574	IRS	Rabobank	3.250.000	487.500	2,450%	0,526%	30-06-2017	30-06-2025	11.512
CD51328574	IRS	Rabobank	16.500.000	7.012.500	1,750%	0,646%	31-03-2018	31-12-2026	273.160
CD51328559	IRS	Rabobank	2.500.000	1.781.250	1,750%	0,827%	31-03-2018	31-12-2026	77.353

MCL B.V. heeft een hypothecaire zekerheid verstrekt aan de banken en het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Kredietrisico

MCL B.V. handelt voornamelijk met kredietwaardige partijen. Tevens heeft MCL B.V. richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt de groep voortdurend haar vorderingen en hanteert de groep een strikte aanmaningsprocedure. Voor het mogelijke kredietrisico is een voorziening opgenomen. Met een verwijzing naar de post 'debiteuren en overige vorderingen' in de toelichting op de balans. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor de groep beperkt.

Op basis van onze interne eisen is de swap afgesloten bij een consortium van twee banken (Rabobank en ING) die voldoen aan de minimum eis van een A-rating.

Marktrisico / liquiditeitsrisico

Het toegepaste treasurybeleid binnen MCL B.V. is vastgelegd in het Treasurystatuut en past binnen de door de overheid, de NZa en WfZ gestelde kaders. Binnen MCL B.V. heeft treasury als doelstelling de financiële middelen en de gerelateerde risico's van de organisatie optimaal te beheren ter ondersteuning van het primaire proces van de organisatie (het leveren van zorg), zodat de financiële continuïteit gehandhaafd blijft en mede daardoor de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Fiscale eenheid

MCL B.V. is deel van de fiscale eenheid Stichting Zorgpartners Friesland voor de omzetbelasting waarin verder zijn opgenomen:

- Stichting Zorgpartners Friesland
- Noorderbreedte B.V.
- Thuiszorg Het Friese Land B.V.
- Tjongerschans B.V.
- SenD B.V.

MCL B.V. is hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake omzetbelasting van de fiscale eenheid als geheel.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

1.2.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn.

Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2023 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 28.135 miljoen (prijsniveau 2023).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2023. MCL B.V. is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2023.

Huurverplichtingen:

De met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt in totaal € 662.887

De resterende looptijd van de verschillende huurcontracten varieert, met een maximale looptijd van 23,4 maanden.

Leaseverplichting :

Operational leaseverplichtingen 2024 t/m 2026 € 68.150

Inkoop- en investeringsverplichtingen

Langlopende investeringsverplichtingen 2024 t/m 2039 € 16.732.721

Inkoopverplichtingen € 29.498.645

De langlopende inkoopverplichtingen hebben voornamelijk betrekking op afgesloten inkoopcontracten met betrekking tot het EPD, EP lumpsum contract, Neuromodulatie producten, bruikleen/consignatie overeenkomst met Johnson&Johnson en schoonmaakdiensten.

Wachtgeldregeling

Het nog uit te keren wachtgeld bedraagt € 35.314,-

Verzekeringsverplichting

Als gevolg van de SOLVENCY regels bestaat de verplichting tot bijstorting indien het eigen vermogen van verzekeraar Medirisk onder een bepaald niveau komt. Het te betalen bedrag per lid wordt bepaald aan de hand van het premieaandeel in het totaal van de leden. Indien er in de toekomst geen overheidsmaatregelen genomen worden, zullen stortingen in aanvulling op de bestaande bijstortingsverplichting niet nodig zijn.

Obligo

Conform de voorwaarden in het Reglement van Deelneming van het Waarborgfonds van de Zorgsector (WfZ) heeft de MCL B.V. een obligoverplichting van 3 % van de restschuld van de door het WfZ geborgde leningen. Deze obligo is door het WfZ inroepbaar ingeval het risicovermogen van het WfZ minder dan het garantieniveau bedraagt. Ultimo 2023 bedraagt deze obligoverplichting voor de MCL B.V. € 1,1 mln.

Continuïteitsbijdrage

Onderdeel van de continuïteitsbijdrage-regeling is een hardheidsclausule. Hierin is het volgende opgenomen:

Zorgverzekeraars hebben een hardheidsclausule getroffen voor het geval de praktijk afwijkt. Partijen gaan, in representatie, in gesprek wanneer een instelling van mening is dat een negatief resultaat een direct gevolg is van een significant achterblijvende compensatie van COVID-effecten op de opbrengsten uit de basisverzekering (zorgverzekeringswet) en de aanvullende verzekering. MCL B.V. maakt voor het boekjaar 2022 geen gebruik van deze hardheidsclausule. Wanneer zorgverzekeraars van mening zijn dat een bovenmatig positief resultaat het directe gevolg is van een sterke overcompensatie van COVID-effecten op de opbrengsten uit de basisverzekering (zorgverzekeringswet) en de aanvullende verzekering, gaan partijen ook in representatie in gesprek.

Een landelijk team (met vertegenwoordigers ZN, NFU en NVZ) toetst, in het geval partijen in representatie niet tot een vergelijk komen, aan redelijkheid, mede door de beoordeling van de specifieke omstandigheden die kunnen maken dat COVID-effecten hoger uitvallen dan verwacht op basis van de hierboven beschreven regeling.

1.2.6 MUTATIEOVERZICHT IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Immateriële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op immateriële vaste activa	Totaal
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari 2023						
- aanschafwaarde		33.249		400	89	33.738
- cumulatieve afschrijvingen		22.156		120		22.276
Boekwaarde per 1 januari 2023	-	11.093	-	280	89	11.462
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen				100		100
- in gebruikname activa						-
- afschrijvingen		3.332		40		3.372
- bijzondere waardeverminderingen				340		340
- terugname bijz. waardeverminderingen						-
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde						-
.cumulatieve afschrijvingen						-
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde				-	89	89
cumulatieve afschrijvingen				-		-
per saldo	-	-	-	-	89	89
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-	-3.332	-	-380	-89	-3.701
Stand per 31 december 2023						
- aanschafwaarde	-	33.249	-	500	-	33.749
- cumulatieve afschrijvingen	-	25.488	-	500		25.988
Boekwaarde per 31 december 2023	-	7.761	-	-	-	7.761
<i>Afschrijvingspercentage</i>		10% -20%		10,0%	0,0%	

1.2.7 MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Vastgoed- beleggingen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voorstellingen op materiële vaste activa	Totaal
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari 2023						
- aanschafwaarde	118.451	8.369	34.819	92.862	9.224	263.725
- cumulatieve afschrijvingen	55.597	2.863	19.018	54.966	-	132.444
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>62.854</u>	<u>5.506</u>	<u>15.801</u>	<u>37.896</u>	<u>9.224</u>	<u>131.281</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	-	-	-	-	36.258	36.258
- in gebruikname activa	6.133	-	3.951	11.917	-22.001	-
- afschrijvingen	8.318	381	3.342	9.502	-	21.543
- bijzondere waardeverminderingen						-
- terugname bijz. waardeverminderingen						-
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	4.777	-	4.632	10.156	-	19.565
.cumulatieve herwaarderingen						-
.cumulatieve afschrijvingen	4.777	-	4.632	10.156	-	19.565
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde						-
cumulatieve herwaarderingen						-
cumulatieve afschrijvingen						-
per saldo	-	-	-	-	-	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-2.185</u>	<u>-381</u>	<u>609</u>	<u>2.415</u>	<u>14.257</u>	<u>14.715</u>
Stand per 31 december 2023						
- aanschafwaarde	119.807	8.369	34.138	94.623	23.481	280.418
- cumulatieve herwaarderingen						
- cumulatieve afschrijvingen	59.138	3.244	17.728	54.312	-	134.422
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>60.669</u>	<u>5.125</u>	<u>16.410</u>	<u>40.311</u>	<u>23.481</u>	<u>145.996</u>
Afschrijvingspercentage	2,5% 5%	2,5% 5%	5% 10%	10% 20%	0,0%	

1.2.8 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen	Deelnemingen in overige verbonden maatschappijen	Vorderingen op groeps- maatschappijen	Vorderingen op overige verbonden maatschappijen	Andere deelnemingen	Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	Overige effecten	Overige vorderingen	Totaal
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2023		2.946						225	3.171
Kapitaalstortingen									-
Resultaat deelnemingen		297							297
Ontvangen dividend		-87							-87
Acquisities van deelnemingen									-
Nieuwe/vervallen consolidaties									-
Verstreckte leningen / verkregen effecten									-
Ontvangen dividend / aflossing leningen								-9	-9
Boekwaarde per 31 december 2023	-	3.156	-	-	-	-	-	216	3.372

1.2.9 TOELICHTING OP DE WINST-EN-VERLIESREKENING over 2023

BATEN

12 Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

12.1 Zorgverzekeringswet

De baten zorgverzekeringswet zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Zorgverzekeringswet	415.645	391.303
Totaal	<u>415.645</u>	<u>391.303</u>

Toelichting:

Onder de baten zorgverzekeringswet is opgenomen € 295.639,- (negatief) in het kader van hardheidsclausule en € 509.815,- aan compensatiebijdrage.

12.2 Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies

De baten subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Overige subsidies	9.714	3.441
Totaal	<u>9.714</u>	<u>3.441</u>

Toelichting:

Onder de overige subsidies zijn de subsidies KIPZ, Stagefonds, Donatie in ziekenhuizen, Praktijkleren, COVID-19-vaccinatie door ziekenhuizen en Opschaling curatieve zorg COVID-19 verantwoord. Van het totaal is €5.421.000 toe te wijzen aan de subsidieregeling Opschaling curatieve zorg COVID-19. De exploitatiesubsidies zijn geheel als bate verwerkt in boekjaar 2023 omdat in 2023 voldaan is aan het realisatiebeginsel. De uitgaven waarop de subsidies betrekking hebben zijn reeds in eerdere jaren verwerkt.

12.3 Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties

De baten beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Beschikbaarheidsbijdrage Spoedeisende hulp en Verloskunde	3.572	3.065
Totaal	<u>3.572</u>	<u>3.065</u>

12.4 Beschikbaarheidsbijdrage opleidingen

De baten beschikbaarheidsbijdrage opleidingen zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Beschikbaarheidsbijdrage Medische Vervolg Opleidingen	15.715	14.051
Totaal	<u>15.715</u>	<u>14.051</u>

12.5 Baten uit onderaanneming

De baten uit onderaanneming zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Zorgprestaties tussen instellingen	5.095	5.438
Totaal	<u>5.095</u>	<u>5.438</u>

1.2.9 TOELICHTING OP DE WINST-EN-VERLIESREKENING over 2023

BATEN

12.6 Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

<i>De overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening zijn als volgt samengesteld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Overige zorgprestaties	4.264	3.683
Totaal	<u>4.264</u>	<u>3.683</u>

13. Overige bedrijfsopbrengsten

<i>De overige bedrijfsopbrengsten zijn als volgt samengesteld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Overige dienstverlening	8.952	8.362
Detacheringen	1.628	2.028
Verhuur onroerend goed	2.146	2.394
Overige bedrijfsopbrengsten	781	443
Totaal	<u>13.507</u>	<u>13.227</u>

LASTEN

14. Kosten van grond- en hulpstoffen

<i>De kosten van grond- en hulpstoffen zijn als volgt samengesteld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Geneesmiddelen	50.929	50.045
Protheses en implantaten	11.981	12.624
Overige kosten van grond- en hulpstoffen	26.433	26.400
Totaal	<u>89.343</u>	<u>89.069</u>

15. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

<i>De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Personeel niet in loondienst	6.642	4.329
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	54.645	51.595
Kosten uitbesteding onderaannemers	19.969	19.958
Totaal	<u>81.256</u>	<u>75.882</u>

16. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	x € 1.000	x € 1.000
Lonen en salarissen	159.291	145.324
Sociale lasten	23.777	21.835
Pensioenpremies	14.022	13.591
Totaal personeelskosten	<u>197.090</u>	<u>180.750</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>2.611</u>	<u>2.561</u>

1.2.9 TOELICHTING OP DE WINST-EN-VERLIESREKENING over 2023

LASTEN

17. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	x € 1.000	x € 1.000
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	3.372	3.733
- materiële vaste activa	21.543	20.967
Totaal afschrijvingen	<u>24.915</u>	<u>24.700</u>

18. Overige waardeveranderingen van immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	x € 1.000	x € 1.000
Waardevermindering immateriële vaste activa	340	0
Totaal afschrijvingen	<u>340</u>	<u>0</u>

Toelichting:

Hieronder is de afwaardering van de geactiveerde goodwill opgenomen die is betaald in het kader van ontwikkelingskosten deelneming LIMIS B.V.

19. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	x € 1.000	x € 1.000
Overige personeelskosten	10.283	8.694
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	10.985	9.932
Algemene kosten	24.952	22.275
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	6.117	5.986
Onderhoud en energiekosten	11.171	5.972
Huur en leasing	493	427
Dotaties en vrijval voorzieningen	315	145
Totaal overige bedrijfskosten	<u>64.316</u>	<u>53.431</u>

20. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2023	2022
	x € 1.000	x € 1.000
Rentebaten	1.082	1.135
Resultaat deelnemingen	297	410
Subtotaal financiële baten	<u>1.379</u>	<u>1.545</u>
Rentelasten	-2.987	-2.950
Totaal financiële baten en lasten	<u>-1.608</u>	<u>-1.405</u>

21. Honorarium accountant

Het door de accountant gefactureerde honorarium dat ten laste van het resultaat 2023 is gebracht is als

	2023	2022
	€ (x 1.000)	€ (x 1.000)
1 Controle van de jaarrekening	273	252
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. productieverantwoordingen)	30	30
3 Niet-controlediensten	0	6
Totaal honorarium accountant	<u>303</u>	<u>288</u>

22. WNT-verantwoording 2023 Besloten Vennootschap Medisch Centrum Leeuwarden

De WNT is van toepassing op de Besloten Vennootschap Medisch Centrum Leeuwarden (MCL). Het voor MCL toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 behorende bij het 'bezoldigingsmaximum' voor zorg en jeugdhulp, klasse V, totaalscore 14 punten.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023			
Bedragen x € 1	P.M. Vink	W.J.M. Lenglet	
Functiegegevens	voorzitter Raad van Bestuur	Lid Raad van Bestuur	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	
Dienstbetrekking?	ja	ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 207.563	€ 207.665	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.165	€ 15.148	
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 222.728</i>	<i>€ 222.814</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 223.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 222.728	€ 222.814	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	
Gegevens 2022			
Bedragen x € 1	P.M. Vink	W.J.M. Lenglet	
Functiegegevens	voorzitter Raad van Bestuur	Lid Raad van Bestuur	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01-01 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	
Dienstbetrekking?	ja	ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 202.191	€ 202.449	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.536	€ 13.525	
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 215.727</i>	<i>€ 215.974</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 216.000	
Bezoldiging	€ 215.727	€ 215.974	

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12 MCL B.V.

Gegevens 2023		
Bedragen x € 1	G.J. van Miltenburg	
Functiegegevens	Lid Raad van Bestuur	
Kalenderjaar	2023	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/02 - 31/12	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	11	N.v.t.
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1720	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 289.000	N.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 289.000	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 266.600	€ 0
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 266.600	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 266.600	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen MCL B.V.

Gegevens 2023			
Bedragen x € 1	mr. C. Bijl	drs. T. Koster	dr. R.J. Meijer
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 11.150	€ 7.433	€ 7.433
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 33.450	€ 22.300	€ 22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 11.150	€ 7.433	€ 7.433
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022			
Bedragen x € 1	mr. C. Bijl	drs. T. Koster	dr. R.J. Meijer
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	N.v.t.	N.v.t.	01/01 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	N.v.t.	N.v.t.	€ 7.154
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	€ 21.600
Gegevens 2023	prof.dr. S.E.J.A. de Rooij		mr. J. Volkers
Bedragen x € 1	prof.dr. S.E.J.A. de Rooij		mr. J. Volkers
Functiegegevens	Lid		Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12		01/01 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 7.433		€ 7.433
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 22.300		€ 22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.
Bezoldiging	€ 7.433		€ 7.433
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.
Gegevens 2022			
Bedragen x € 1	prof.dr. S.E.J.A. de Rooij		mr. J. Volkers
Functiegegevens	Lid		Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	04/03 - 31/12		01/01 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 6.138		€ 6.138
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 17.931		€ 17.931

1.2.10 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van Medisch Centrum Leeuwarden B.V. heeft een formeel besluit tot opmaak van de jaarrekening genomen in de vergadering van 4 april 2024.

De Raad van Bestuur van Zorgpartners Friesland, handelend als aandeelhouder van Medisch Centrum Leeuwarden B.V. (artikel 210 lid 3 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 8.3 lid 1 eerste volzin van de statuten), heeft de jaarrekening 2023 vastgesteld in de vergadering van 19 april 2024.

De Raad van Commissarissen van Medisch Centrum Leeuwarden B.V. heeft de jaarrekening 2023 goedgekeurd in de vergadering van 19 april 2024.

Op grond van artikel 210 lid 2 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 8.1 lid 3 van de statuten is de jaarrekening ondertekend door bestuurders en commissarissen.

Resultaatbestemming

De statutaire directie stelt voor om het resultaat over het boekjaar 2023 als volgt te verdelen:

	2023
	€ (x1.000)
Toevoeging overige reserves	<u>8,644</u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Van gebeurtenissen na balansdatum is geen sprake.

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

w.g. P.M. Vink, bestuurder

w.g. C. Bijl, voorzitter Raad van Commissarissen

w.g. W.J.M. Lenglet, bestuurder

w.g. R.J. Meijer, lid Raad van Commissarissen

w.g. G.J. van Miltenburg, bestuurder

w.g. T. Koster, lid Raad van Commissarissen

w.g. S.E.J.A. de Rooij, lid Raad van Commissarissen

w.g. J. Volkers, lid Raad van Commissarissen

1.3 OVERIGE GEGEVENS

1.3.1 Statutaire winstverdeling

De statutaire bepalingen inzake de winstverdeling luiden als volgt:

Artikel 18

1. De winst staat ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders met inachtneming van het hierna bepaalde.
2. Op de winst worden in aftrek gebracht de niet gedelgde verliessaldi van de voorgaande jaren alsmede de belastingen, welke ten laste van de winst geheven zijn of geheven zullen worden, zonodig door schatting vast te stellen.
3. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en de andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is. Op de aandelen wordt geen winst ten behoeve van de vennootschap uitgekeerd. Bij de berekening van de winstverdeling tellen de aandelen die de vennootschap in haar eigen kapitaal houdt niet mee, tenzij deze aandelen belast zijn met een vruchtgebruik of daarvan met medewerkingen van de vennootschap certificaten zijn uitgegeven. De Vennootschap mag tussentijds slechts uitkeringen doen, indien aan het vereiste als vermeld in de eerste zin van dit lid is voldaan.
4. Uitkering van winst kan niet plaatsvinden in de situatie waarin de kredietwaardigheid van de vennootschap, of gezamenlijkheid van vennootschappen, die deelneemt aan het Waarborgfonds voor de Zorgsector, en waaraan direct of indirect garanties zijn verleend, niet voldoet aan de op dat moment geldende criteria van het Waarborgfonds voor de Zorgsector ten aanzien van deelname en borging, dan wel als een dergelijke uitkering frictie met die criteria tot gevolg zou hebben. Een voorgenomen winstuitkering behoeft om deze reden voorafgaande schriftelijke goedkeuring van het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Deze goedkeuring is niet vereist indien de winstuitkering geschiedt aan een aandeelhouder-rechtspersoon, die:
 - A. onderdeel is van de Waarborgfonds voor de Zorgsector-groepsdeelnemer Stichting Zorgpartners Friesland dan wel haar rechtsopvolger;
 - B. enig aandeelhouder is van de uitkerende Waarborgfonds voor de Zorgsector vennootschap.

1.3.2 Nevenvestigingen

Medisch Centrum Leeuwarden B.V. heeft behoudens locatie Harlingen geen nevenvestigingen.

1.3.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de laatste pagina.

1.4 BIJLAGE

1.4.1 Geldend bankenconvenant

Met de bank is afgesproken dat de EBITDA minimaal € 32.500.000 bedraagt. De berekening is als volgt:

	<u>2023</u>
	x € 1.000
Netto resultaat	<u>8.644</u>
Bij: Rentelasten	2.987
Af: Rentebaten	-1.082
Bij: Afschrijvingen	25.255
Af: Resultaat deelnemingen	-297
EBITDA	<u>35.507</u>

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouder en de raad van commissarissen van Medisch Centrum Leeuwarden B.V.

Verklaring over de in de jaarverslaggeving opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Medisch Centrum Leeuwarden B.V. te Leeuwarden gecontroleerd. Op deze jaarrekening zijn de voorschriften van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG van toepassing.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarverslaggeving opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Medisch Centrum Leeuwarden B.V. op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de vereisten voor de jaarrekening bij en krachtens artikel 40b van de Wet marktordening gezondheidszorg en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de winst-en-verliesrekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Medisch Centrum Leeuwarden B.V. (hierna: de organisatie) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de organisatie en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de raad van bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar hoofdstuk 7 van het bestuursverslag, waarin de raad van bestuur zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de trimesterrapportage. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle organisaties aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in het onderdeel "Gebruik van schattingen" in Toelichting 2.4.1 in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij zijn bij het identificeren en inschatten van frauderisico's uitgegaan van de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan. Wij hebben onder andere een analyse gedaan op de contractafspraken van Medisch Centrum Leeuwarden en de gerealiseerde opbrengst afgewogen tegen de contractafspraken. Wij hebben in reactie op het veronderstelde frauderisico onze werkzaamheden inzake de opbrengstenverantwoording bepaald en uitgevoerd.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de raad van bestuur, het management, internal audit, juridische zaken en de raad van commissarissen.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving
Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de raad van bestuur, het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van internal audit en trimesterrapportages en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

Wij hebben verder kennisgenomen van advocatenbrieven en correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben wij schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel "Continuïteitsveronderstelling" van Toelichting 1.2.4.1. van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de raad van bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de organisatie om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de raad van bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de raad van bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie de continuïteit niet langer kan handhaven.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarverslaggeving opgenomen andere informatie

De jaarverslaggeving omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de Regeling openbare jaarverantwoording WMG is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW, de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en het toevoegen van het verslag van de interne toezichthouder.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de vereisten voor de jaarrekening bij en krachtens artikel 40b van de Wet marktordening gezondheidszorg en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is de raad van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie Informatie ter ondersteuning van ons oordeel hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 19 april 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.H.W.H. Leensen RA